Rekenkamer Oss

Toezicht & handhaving:

Kiezen in schaarste

EEN ONDERZOEK NAAR
DE PRAKTIJK VAN TOEZICHT
EN HANDHAVING IN OSS

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Bestuurlijke samenvatting

Toezicht op straat en openbare ordehandhaving zijn taken die niet meer bij uitstek bij de politie zijn ondergebracht. Juist in een tijd waarin sociale (on) veiligheid en leefbaarheid hoog op de politieke en maatschappelijke agenda staan, nemen gemeenten een belangrijk deel van deze taak op zich. Zij zijn niet alleen een (beoogd) regisseur, maar in toenemende mate ook een leverancier van lokale veiligheidszorg[1]. Ging het eerder nog om een werkgelegenheidsproject voor stadswachten zonder uitstraling en bevoegdheden, tegenwoordig kennen we veiligheidsfunctionarissen die geüniformeerd op straat rondlopen. Zij hebben steeds vaker de functie van buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) die mag bekeuren voor allerhande verstoringen van de openbare orde. Gemeenten kunnen daadwerkelijk handhaven op alledaagse ergernissen zoals graffiti, vandalisme en asociaal parkeergedrag. Daarnaast wordt vanuit het gemeentehuis met juristen, adviseurs (constructie, bedrijfsvoering, cultureel erfgoed, bibob, veiligheid) en strategen gewerkt aan toezicht en handhaving.

Vanuit de raad ligt de vraag voor wat de consequenties zijn van de beleidskeuze van het gemeentebestuur dat eigen verantwoordelijkheid van mensen leidend is. Is 'niet handhaven' dan het gevolg? En wat betekent dat? Bij raadsleden komt de vraag voort uit het gevoel dat 'door alles wat er gebeurt in de samenleving de huidige handhaving onvoldoende is.' Bijvoorbeeld: de huisvesting van arbeidsmigranten is nu een thema: de klachten nemen toe, zo ook de vraag om handhaving; hetzelfde geldt voor natuur en milieu, parkeren, controle op bestemmingsplannen. Vanuit de samenleving wordt een behoefte aan handhaving op de thema's illegale afvaldumping, verkeersoverlast en productie /handel van drugs als belangrijkste thema's gezien.

Dit onderzoek gaat over hoe de gemeente binnen de financiële kaders omgaat met de afstemming tussen het op orde houden van de openbare ruimte en de steeds groter wordende uitdagingen op het terrein van veiligheid en leefbaarheid. Hoe wordt dat georganiseerd? Hoe houdt de gemeenteraad zicht op de kosten en kan hij keuzes maken en prioriteiten stellen waar de inzet moet zijn? De rekenkamer heeft toezicht en handhaving binnen het sociaal domein niet meegenomen in dit onderzoek omdat zowel de taken als de middelen zo sterk af wijken van die in het veiligheids- en fysieke domein, dat dit de duidelijkheid van het onderzoek niet ten goede zou komen.

Door schaarste in middelen zijn keuzes voor toezicht en handhaving noodzakelijk. De raad wordt slechts beperkt betrokken bij deze keuzes. Bovendien heeft de gemeente weinig zicht op het verband tussen de inzet van toezicht en handhaving en het resultaat daarvan. Er wordt vooral gerapporteerd over de inzet die op diverse terreinen wordt gedaan.De middelen voor toezicht en handhaving worden in verschillende programma's en paragrafen verantwoord. Het is een lastige opgave om een beeld te geven van de kosten voor toezicht en handhaving. Zelfs personeelskosten zijn daar niet rechtstreeks aan toe te schrijven omdat veel medewerkers binnen hun takenpakket ook andere taken dan toezicht en handhaving hebben.
Er geen zicht op de kosten van materieel en overhead.
Ook de inkomsten voor toezicht en handhaving, zoals subsidies of bijdragen van andere overheden en de inkomsten van opgelegde boetes kunnen niet worden gespecificeerd.
De vraag van de raad om inzicht te krijgen in de financiële ruimte die er is om iets extra's te doen voor toezicht en handhaving heeft de rekenkamer niet kunnen beantwoorden. Die lijkt er niet te zijn binnen de bestaande budgetten: om te prioriteren kan er hooguit geschoven worden. Wanneer gekozen wordt om extra capaciteit in te zetten kan het college wel aangeven wat de kosten zijn om extra BOA's aan te stellen.

Op het terrein van veiligheid vraagt het college het vertrouwen van de raad in de burgemeester als portefeuillehouder. Het in het openbaar bespreken van de aanpak, de effecten en resultaten daarvan en van incidenten wordt als bezwaarlijk gezien. De vraag is of dit de raad belemmert bij het vervullen van zijn controlerende taak.

Bij de uitvoering van het integrale veiligheidsbeleid heeft de politie over het algemeen een leidende rol, met gemeentelijke toezichthouders en handhavers heeft de gemeente een meer ondersteunende positie. De wens is om gemeentelijke toezichthouders en handhavers steeds breder in te zetten, maar nadrukkelijk zonder dat er een 'gemeentepolitie' ontstaat. Ook binnen VTH en IBOR is er behoefte aan meer flexibele inzet van BOA's: de combinatie van signalerende en toezicht- en handhavende taken kunnen elkaar versterken en de effectiviteit van T&H vergroten. Ditzelfde geldt voor de inzet van BOA's in openbare orde en veiligheid.

1 *Veelvormig en versnipperd Gemeentelijke toezichthouders en handhavers in het publieke domein Dr. Ronald van Steden, Vrije Universiteit/SMVP, Amsterdam/Den Haag, 2012*

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

De elementen die het college belangrijk vindt voor de effectiviteit van toezicht en handhaving zijn: preventie, een risicogerichte aanpak (inzet van toezicht en handhaving op de gebieden met de hoogste risico's), samenwerking met partners en een informatiegestuurde aanpak (gebruik maken van data en analyses). Een verdere uitwerking van die elementen en de inzet op basis van de daarop gebaseerde inzichten vraagt doorlopende aandacht.
Om de effectiviteit van toezicht en handhaving te kunnen meten is het belangrijk om in relatie tot de verschillende elementen van de aanpak duidelijke doelen te stellen en te bepalen welke indicatoren gebruikt zullen worden om de voortgang te meten. Deze informatie ontbreekt in het Osse toezicht en handhavingsbeleid.
Hierbij moet worden aangetekend dat politieambtenaren zich focussen op (liefst meetbare) taken (bijvoorbeeld uitgeschreven bonnen, verrichte arrestaties), waardoor andere, voornamelijk hulpverlenende en ondersteunende, taken voor de rekening van de gemeentelijke toezichthouders en handhavers komen. Het effect hiervan is moeilijk te meten.

De rekenkamer beantwoordt de onderzoeksvragen op basis van het rapport over het toezicht- en handhavingsbeleid als volgt:

Beleid

1. Er is geen integraal toezicht- en handhavingsbeleid, maar er zijn wel een aantal gemeenschappelijke uitgangspunten in de verschillende domeinen. Zowel in het VTH-TOR/HOR-beleid als in het veiligheidsbeleid staan veiligheid en leefbaarheid centraal, met aandacht voor preventie. Uitgangspunt is om in een cyclus van steeds 4 jaar een meerjarenbeleidsplan vast te stellen. Dit is voor VTH tussen 2019 en heden niet gerealiseerd. Voor veiligheidsbeleid is er wel een meerjarenbeleidsplan.
2. De doelen worden benoemd in de P&C-documenten en de uitvoeringsprogramma's. Belangrijke doelen zijn:
   - Voorkomen van overtredingen: De gemeente wil inzetten op preventie en het stimuleren van eigen verantwoordelijkheid om overtredingen te voorkomen.
   - Handhavend optreden: Wanneer er toch overtredingen plaatsvinden, treedt de gemeente handhavend op, conform de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO).
   - Transparantie en betrouwbaarheid: De gemeente wil de uitvoering van toezicht en handhaving transparant en betrouwbaar maken, met duidelijke procedures en gemotiveerde beslissingen.
3. Keuzes in het licht van schaarse middelen. De gemeente Oss hanteert een risicogestuurde aanpak bij de inzet van T&H. De mate waarin een aanvraag wordt getoetst of een activiteit gecontroleerd hangt af van de mogelijke impact of risico's van die activiteit. Bij een hoog risico is er sprake van een integrale controle; bij een laag risico is er alleen een formele toetsing of beperkt toezicht. Prioriteiten worden jaarlijks vastgesteld in het VTH-uitvoeringsprogramma.De beperkte middelen hebben geleid tot prioritering op thema's zoals ondermijning, afvaldumping en overbewoning. Een andere schaarste is personeel. Op de huidge arbeidsmarkt is het aantrekken van BOA's moeilijk. Ook speelt het probleem dat mensen vertrekken omdat ze elders meer geld, meer opleidingsmogelijkheden of meer bevoegdheden kunnen krijgen.
4. Bij de beleidsontwikkeling en -vaststelling zijn verschillende interne en externe stakeholders betrokken, waaronder de gemeenteraad en interne afdelingen als veiligheid, VTH en IBOR, en externen als de politie, de gemeente Bernheze, de brandweer, de ODBN en de GGD.
5. Het beleid wordt uitgewerkt in uitvoeringsprogramma's.

Uitvoering

1. Toezicht en handhaving in de gemeente Oss richten zich op een breed scala aan zaken, zowel binnen het fysieke domein als het veiligheidsdomein. De nadruk ligt op het waarborgen van een veilige, leefbare en duurzame omgeving voor inwoners, bezoekers en ondernemers.
2. De prioriteiten in de uitvoering zijn verschoven in de loop der jaren. Ten tijde van het onderzoek zijn de prioriteiten:
   - woonoverlast (met name overbewoning). De gemeente heeft hiervoor extra capaciteit vrijgemaakt en werkt samen met partners om overlast effectief aan te pakken. Dit wordt integraal aangepakt met instrumenten zoals buurtbemiddeling, hulpverlening, gedragsaanwijzing, maatregelen tegen vervuiling, strafrecht, ontruiming, etc.
   - horeca: controleren op naleving van de regels, met name terrassen;
   - evenementen: zorgen voor veilige en goed georganiseerde evenementen;
   - cultureel erfgoed: beschermen en behouden van monumenten;
   - afval: extra aandacht voor de handhaving op met name zwerfvuil en illegale dumpingen. De gemeente heeft hiervoor de BOA-capaciteit uitgebreid.
   - ondermijning: tegengaan van criminaliteit, met name door middel van de Bibob-toets; extra aandacht voor ondermijning op bedrijventerreinen en in het buitengebied.
   - Aanpak jeugdoverlast, aanpak jeugdgroepen, alcohol- en drugsgebruik.
   - High Impact Crime, zoals woninginbraken, vanwege de impact die het heeft op slachtoffers.
   - verduurzaming: toetsen van vergunningaanvragen op duurzaamheidseisen (hiervoor zijn specialisten aangetrokken). Een onderdeel hiervan is het toezicht op de energiebesparingsplicht en de informatieplicht van bedrijven.

De prioriteiten worden jaarlijks geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Bij

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

het bepalen van de prioriteiten wordt rekening gehouden met de landelijke en regionale prioriteiten.

3. Concrete handhavingsactiviteiten worden vooral gestuurd door meldingen en zijn daarnaast vooral gericht op de prioriteiten. Dit waren ten tijde van het onderzoek: overbewoning; illegaal (ver)bouwen en strijdig gebruik; recreatieparken (permanente bewoning, illegale prostitutie en andere criminele activiteiten) en op behoud van cultureel erfgoed. Waar nodig zijn deze acties uitgevoerd in samenwerking met het Maasland Interventieteam (MIT). Taakverdeling tussen en bevoegdheden van de verschillende handhavers vraagt bij de ontwikkeling van T&H beleid aandacht.
4. Er is beperkt inzicht in bezwaar- en beroepsprocedures. De aantallen procedures variëren per jaar en per type besluit, over de gevolgen ervan wordt geen overzicht bijgehouden en niet gecommuniceerd. Hierdoor kan er ook niet van worden geleerd door de toezichthouders en handhavers.

Monitoring

1. De monitoring wordt uitgevoerd aan de hand van kwartaalrapportages en de gemeenteraad ontvangt jaarlijks een overzicht van de resultaten. Deze resultaten gaan over het al dan niet realiseren van de geplande activiteiten en tijdsinvestering, niet over de effectiviteit van de inzet.
2. Kwaliteitsborging is een belangrijk onderdeel, met procedures die gericht zijn op regelmatige evaluatie van de prioriteiten en processen.
3. De belangrijkste gestelde doelen, zoals een veilige leefomgeving, zijn volgens de rapportages deels behaald. De capaciteitstekorten hebben echter geleid tot beperkingen. Deze conclusies zijn niet gebaseerd op effectmetingen.
4. De inzet van mensen, tijd en geld voor toezicht en handhaving wordt door middel van een 'urenmatrix' beheerd, die een overzicht geeft van de ingezette capaciteit .
5. Hoewel de rekenkamer geen concrete voorbeelden van effectmetingen heeft aangetroffen, is er blijkbaar wel behoefte aan het meten van de resultaten van VTH. In de programmabegroting en uitvoeringsprogramma's worden doelstellingen en indicatoren geformuleerd voor de inzet van VTH. Dit geeft aan dat de gemeente de voortgang van VTH-activiteiten wil meten en beoordelen of de gewenste resultaten worden behaald) om inzicht in de effectiviteit van haar aanpak te krijgen.
6. De complexiteit van het meten van effectiviteit vraagt om specifieke aandacht en nadere analyse.

Rol van de gemeenteraad

*

1. De raad wordt bij de start van iedere vierjaarlijkse beleidsperiode in de gelegenheid gesteld om prioriteiten en de randvoorwaarden voor het toezicht- en handhavingsbeleid aan te geven. Dit is gedurende de onderzoeksperiode 2019-2023 één keer gebeurd maar er is geen nieuw beleidsplan gemaakt. De prioriteiten zijn wel in de uitvoeringsplannen verwerkt. Echter, raadsleden vinden dat ze te weinig beeld hebben van de risico's en de kosten om de prioriteitsstelling goed te kunnen doen. Zij hebben in de laatste beleidsperiode aandacht gevraagd voor de thema's afval en overbewoning, die ook als prioriteit zijn meegenomen door het college.
2. Informatie over de uitvoering en prioriteiten wordt minimaal tweemaal per jaar aan de raad verstrekt, wat de raad inzicht geeft in de uitvoering van het beleid. De raad stelt hier nauwelijks vragen bij, terwijl de raadsleden veiligheid en openbare orde wel van groot belang vinden. Vanuit de organisatie bestaat de behoefte om de raad vaker mee te nemen met beelden en verhalen in plaats van cijfers, zodat de raad ook inzicht krijgt in de praktijk van toezicht en handhaving.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Conclusies

Het onderzoek biedt een overzicht van de uitvoering van dit beleid tussen 2019-2023 met een doorkijkje naar 2024 en beoogt met concrete bevindingen en aanbevelingen de raad te ondersteunen bij het vergroten van hun inzicht in en de gewenste politieke sturing op effectieve toezicht en handhaving.

Het is de rekenkamer niet duidelijk waarop gestuurd wordt bij T&H. Stuurt het college op minder overtredingen van de regels? Op minder overlast? Stuurt het college op de prioriteiten die de raad heeft aangegeven? Om te kunnen sturen moeten doelen helder zijn en moet er scherper gekeken worden naar meetbaarheid.

Door middel van de beleidsdocumenten die de raad ontvangt, worden de doelen van het toezicht en handhavingsbeleid gecommuniceerd. Deze doelen zijn echter niet meetbaar gemaakt. Het is volgens de rekenkamer niet mogelijk voor college of raad om te beoordelen of en in welke mate de doelen worden bereikt. Ook van de benoemde elementen van die aanpak (preventie, een risicogerichte en informatiegestuurde aanpak, samenwerking met partners) is de effectiviteit niet meetbaar gemaakt. De complexiteit van het meten van effectiviteit vraagt om specifieke aandacht en nadere analyse. Aangezien de gemeente wil inzetten op monitoring en datagestuurd werken om inzicht in de effectiviteit van haar aanpak te vergroten en streeft naar verbetering toezicht en handhaving, zou een aanpak voor effectmeting kunnen worden ontwikkeld. De rekenkamer bedoelt hiermee niet slechts kwantitatieve effecten, ook het narratief[2], de verhalen en ervaringen van toezicht en handhaving vanuit de uitvoering én vanuit bewoners kan hierbij een functie vervullen.
Een eerste stap kan zijn om de wettelijk voorgeschreven, vrij uitgebreide en gedetailleerde rapportage voor de raad aan te vullen met inzichtelijke factsheets, waarop raadsleden in een oogopslag kunnen zien wat de belangrijkste resultaten van toezicht en handhaving zijn en wat de afwijkingen zijn. Daarvoor is het ook van belang te weten dat de raad aangeeft waarover hij geinformeerd wil worden.
Toezicht en handhaving zijn effectief als de bewoners minder overlast ervaren. Het burgerpanel hierop regelmatig bevragen kan daarover meer inzicht geven.

In de uitvoering ziet de rekenkamer dat er een -in ieder geval voor een buitenstaander- complexe organisatie is opgetuigd, waarvan de taken gedeeltelijk in elkaar overlopen en de regie en aansturing verspreid is over verschillende teams en leidinggevenden.
De rekenkamer constateert dat het team veiligheid een regiefunctie heeft tussen externe handhavers (zoals de politie en de brandweer) en de interne handhavers (toezichthouders en handhavers van VTH en IBOR). Dit team is klein en flexibel maar het voordeel hiervan wordt teniet gedaan door het toenemende beroep dat op hen wordt gedaan. Zeker is dat zij niet toekomen aan hun beleidstaken zoals het uitwerken van verbeteringen en nieuwe initiatieven als preventie en communicatie met de inwoners van Oss.

De toezichthouders en handhavers van de gemeente zijn georganiseerd in twee teams, die elk zijn ondergebracht bij een andere afdeling. Deze situatie is zo gegroeid en de rekenkamer heeft niet kunnen achterhalen waarom hiervoor is gekozen. Er wordt een gezamenlijk uitvoeringsplan gemaakt maar er is geen gezamenlijk jaarverslag. In het kader van het belang van samenwerking, de groeiende maatschappelijke problematiek en de groeiende gemeente is een heroverweging hiervan aan de orde.

In de samenwerking op het terrein van veiligheid krijgen de gemeentelijke BOA's steeds meer taken en verantwoordelijkheden. Er zijn samenwerkingafspraken met de politie over een signalerende rol bij ondermijning en handhaving in ondermijningsgevoelige branches. De afweging kan worden gemaakt om BOA's op te leiden tot een hogere bevoegdheid om de leefbaarheid te beschermen maar zeker ook om Oss een aantrekkelijke werkgever te laten blijven.

Winst is ook te halen in monitoring. In de programmabegroting en uitvoeringsprogramma's worden bij de doelstellingen ook indicatoren geformuleerd voor de inzet van toezicht en handhaving. Het gaat hierbij echter grotendeels over de vaststelling of de voorgenomen taken zijn uitgevoerd. Of deze taken daadwerkelijk bijdragen aan de doelen is niet duidelijk.
Bij veiligheid wordt intensief gemonitord. Er wordt geëvalueerd en bijgesteld op basis van incident-bespreking. Veel wordt besproken maar niet vastgelegd, waardoor het niet vanzelfsprekend is dat er uit het totaal lering wordt getrokken.

2 *Een narratief is een set van boodschappen die betrekking heeft op bepaalde gebeurtenissen, situaties of ontwikkelingen in de wereld en daarvoor een zekere verklaring veronderstelt.*

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Een onderdeel van verbetering is leren van wat fout is gegaan. De resultaten van bezwaar- en beroepsprocedures kunnen hierin een interessante rol spelen. Als handhavers weten welke procedures de gemeente verliest, kunnen zij daar hun acties afstemmen en verbetert de kwaliteit van hun werk.

De rekenkamer komt tot de conclusie dat het een lastige opgave is een beeld te geven van de kosten voor toezicht en handhaving. De middelen voor toezicht en handhaving worden in verschillende programma's en paragrafen verantwoord en de grootste post, personeelskosten, is niet rechtstreeks aan toezicht en handhaving toe te schrijven omdat veel medewerkers binnen hun takenpakket ook andere taken dan toezicht en handhaving hebben.
Er is geen zicht op de kosten van materieel en overhead, noch op de inkomsten zoals subsidies, bijdragen van andere overheden of de inkomsten van opgelegde boetes.
De vraag van de raad om inzicht te krijgen in de financiële ruimte die er is om iets extra's te doen voor toezicht en handhaving of om kosten te verschuiven kan de rekenkamer niet beantwoorden. Voor de raad is het echter wel van belang inzicht te hebben in de extra kosten of de mogelijkheden om kosten te verschuiven bij het vaststellen van speerpunten voor T&H. Hier ligt een opdracht voor het college.

De raad geeft aan dat zij mee wil denken over effectief toezicht en handhaving. Het 4-jarige beleidsplan voor veiligheid is een gezamenlijk document van de gemeenten Oss en Bernheze en de politie en is in hoge mate vastgelegd wanneer de raad dit ontvangt. Een actueel meerjarig VTH/IBOR beleidsplan bestaat nog niet: dit wordt sinds 2020 aangekondigd maar is nog niet daadwerkelijk tot stand gekomen. De jaarplannen en -verslagen geven de raad geen aanleiding om vragen te stellen.
Een eerste stap om de raad meer inzicht te geven kan zijn om de vrij uitgebreide en gedetailleerde rapportage voor de raad te vervangen door inzichtelijke factsheets, waarop raadsleden in een oogopslag kunnen zien wat de belangrijkste resultaten van toezicht en handhaving zijn en wat de afwijkingen zijn. Hiermee kan ook het inzicht in de middelen worden bevorderd. Het is daarbij van belang dat de raad zelf aangeeft waarover ze geinformeerd wil worden. Daarnaast kan het consequent inzichtelijk maken van het beleidsproces (sturing bij het maken van het meerjarige beleidsplan en controle bij de andere documenten) bij het aanbieden van documenten bijdragen aan inzicht en een goede invulling van de rol van de raad.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Aanbevelingen aan de raad

Om de effectiviteit van toezicht en handhaving te kunnen meten is het belangrijk om in relatie tot de verschillende elementen van de aanpak duidelijke doelen te stellen en te bepalen welke indicatoren gebruikt zullen worden om de voortgang te meten.

1. Vraag het college om in het nieuwe beleidsplan voor toezicht en handhaving doelen te formuleren en daarbij aan te geven op welke manier aan de raad inzicht wordt gegeven in de effectiviteit van het beleid.

2. Vul de wettelijk voorgeschreven rapportage voor de raad aan met inzichtelijke factsheets, waarop raadsleden in een oogopslag kunnen zien wat de belangrijkste resultaten van toezicht en handhaving zijn en wat de afwijkingen zijn. Toets in de jaarlijkse verslaglegging op inzichtelijkheid en aandacht voor de zaken die de raad van belang acht. Maak hierbij ook gebruik van verhalende beleidsevaluatie.

3. Vraag het college om bij de discussie over de prioriteiten bij de inzet van toezicht en handhaving vooraf mogelijke scenario's te schetsen waarbij ook inzicht in de kosten wordt gegeven.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Aanbevelingen aan het college

1. Maak in de rapportages aan de raad duidelijk waar in de beleidscyclus het document past en welke rol (sturing of controle) de raad daarin kan spelen.

2. Ontwikkel een rapportagesysteem dat de raad inzicht geeft in de beschikbare middelen voor toezicht en handhaving, de huidige inzet daarvan en de mogelijke financiele ruimte.

3. Ontwikkel een systeem van evaluatie en monitoring waarbij systematisch wordt ingezet op het verklaren van verzamelde informatie in het licht van effectiviteit van beleid en van effectief handelen.

4. Deel de resulaten van bezwaar- en beroepsprocedures actief met handhavers, zodat zij verbeteringen in hun handhavingspraktijk kunnen realiseren.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Bestuurlijke reactie

Geachte voorzitter van de rekenkamer Oss,

Wij hebben van u het onderzoek naar de praktijk van toezicht en handhaving op het gebied van de fysieke leefomgeving en openbare orde & veiligheid in Oss en de rapportage 'Toezicht en handhaving: Kiezen in schaarste' ontvangen. Wij zijn blij met uw onafhankelijke en kritische blijk naar onze organisatie van toezicht en handhaving. Uit het rapport concluderen wij dat we met name richting onze gemeenteraad een aantal verbeterpunten hebben. Die verbeterpunten, verwoord in de aanbevelingen van het rapport, onderschrijven wij. Middels deze brief informeren wij u over de reactie en/of acties op deze aanbevelingen.

Vooraf

Eerst willen wij opmerken dat wij, zoals wij u ook in uw rapport constateert, bezig zijn met de doorontwikkeling van ons VTH-beleidsplan en de daarbij behorende beleidscyclus. Wij hebben de gemeenteraad toegezegd dat wij voor de volgende college- en raadsperiode het meerjarig VTH-beleidsplan 2027-20230 gaan opstellen en dat we onze jaarlijkse uitvoeringsprogramma's en jaarverslagen gaan verbeteren. De conclusies en aanbevelingen uit uw rapport zullen wij meenemen in de totstandkoming van het nieuwe beleidsplan. Wij starten met de voorbereidingen van dat nieuwe plan in de tweede helft van 2025 en werken dit in 2026 verder uit. In het najaar van 2025 informeren we de raad nader over die nieuwe cyclus en plan, de rol van de raad daarin en de planning. Dan zullen wij ook concreter aangeven hoe wij de aanbevelingen uit uw rapport verwerken.

Daarnaast merken wij op dat we het fijn hebben gevonden dat de onderzoekers tijdens het onderzoek veel contact met ons hebben gehad. Op die manier zijn wij meegenomen in de overwegingen en komen de conclusies niet als een verrasing. En daardoor kunnen wij de conclusies ook direct meenemen in ons nieuwe cyclus van het beleidsplan.

Aanbevelingen aan de Raad

Discussie over prioriteiten: U beveelt aan dat "*wij de raad bij de discussie over de prioriteiten vooraf mogelijke scenario's schetsen waarbij ook inzicht in de kosten wordt gegeven*". Wij nemen deze aanbeveling mee in de totstandkoming van ons nieuwe beleidsplan. Een van de eerste stappen daarin is het bepalen van de juiste prioriteiten. Hierbij nemen we de gemeentelijke taken ten aanzien van Openbare Orde & Veiligheid ook mee. Door scenario's te schetsen en de kosten daarvan inzichtelijk te maken, willen wij de raad beter betrekken bij het stellen van de juiste prioriteiten.

Effectiviteit van toezicht en handhaving: U beveelt aan "*om in het nieuwe beleidsplan doelen te formuleren en daarbij aan te geven op welke manier de raad inzicht wordt gegeven in de effectiviteit van het beleid*". Na het samen met de raad stellen van prioriteiten zullen wij ten aanzien van die prioriteiten doelstellingen gaan bepalen. We zullen daarbij ook aan gaan geven welke indicatoren we gaan gebruiken om de effectiviteit van die doelen te kunnen meten.

Rapporteren: U beveelt aan om "*de wettelijk voorgeschreven rapportage aan te vullen met inzichtelijke factsheets. En toets in de jaarlijkse verslaglegging op inzichtelijkheid en aandacht voor de zaken die de raad van belang acht*". Onderdeel van de beleidscyclus is ook het jaarverslag waarin wij verantwoording aan de raad afleggen. Wij zullen dit verslag al met ingang van het jaarverslag 2025 compacter en inzichtelijker gaan maken. Bij de totstandkoming van het nieuwe beleidsplan zullen wij de raad betrekken bij de vraag wat zij in het jaarverslag van belang vindt.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Aanbevelingen aan het college

Inzicht beleidscyclus: U beveelt aan om "*in de rapportages aan de raad duidelijk te maken waar in de beleidscyclus het document past en welke rol (sturing of controle) de raad daarin kan spelen*". Wij zullen per direct in elke stap in de cyclus waarin de raad een rol heeft, standaard een weergave van de cyclus opnemen waarbij we aangeven in welk moment van de cyclus we op dat moment zitten.

Inzicht in middelen: U beveelt aan om "*een rapportagesysteem te ontwikkelen dat de raad inzicht geeft in de beschikbare middelen voor toezicht en handhaving, de huidige inzet daarvan en de mogelijke financiële ruimte*". Bij de totstandkoming van ons nieuwe beleidsplan zullen wij hier aandacht aan schenken. Wij zullen er in ieder geval voor zorgen dat wij bij de discussie over prioriteiten alle bestaande middelen inzichtelijk hebben. Daarnaast zullen wij in ons uiteindelijke beleidsplan en in ieder jaarlijkse Uitvoeringsprogramma standaard een paragraaf opnemen waarin duidelijk de beschikbare middelen staan weergegeven.

Evaluatie en monitoring: U beveelt aan om "*een systeem te ontwikkelen van evaluatie en monitoring waarbij systematisch wordt ingezet op het verklaren van verzamelde informatie in het licht van effectiviteit van beleid en van effectief handelen*". Sluitstuk (en daarmee weer het beginstuk) van de beleidscyclus is evalueren. Daarvoor is goede monitoring nodig. Nadat we met de raad prioriteiten hebben gesteld en daarbij de juiste doelen en indicatoren hebben bepaald, zullen we voor een goede passende monitoring en evaluatie zorgen.

Bezwaar en beroep: U beveelt aan dat we "*de resultaten van bezwaar- en beroepsprocedures actief met handhavers moeten delen, zodat zij verbeteringen in hun handhavingspraktijk kunnen realiseren*". Dit doen we al. De lijntjes tussen de juristen en de toezichthouders/handhavers zijn kort waardoor direct na beslissingen van een bezwarencommissie of rechtbank iedere betrokkene snel wordt ge·ınformeerd over de uitspraak en de gevolgen daarvan.

Wij gaan er van uit met deze reactie voldoende te hebben gereageerd op uw rapport.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oss, Namens dezen,

F.T. de Jonge
Burgemeester

H. Reints
Secretaris

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Nawoord

De rekenkamer is blij met de reactie van het college op de conclusies en aanbevelingen en de wijze waarop het college aangeeft hieraan invulling te geven. De verwachting van de rekenkamer is dat wanneer de raad tijdig betrokken is bij de beleidvorming en op de hoogte wordt gehouden hoe dit uitpakt in uitvoering van toezicht en handhaving, het draagvlak aanzienlijk zal worden vergroot.

De rekenkamer zal bij het tot stand komen van het nieuwe T&H-beleid de opvolging van de aanbevelingen volgen en indien nodig de raad hierover adviseren.

Ook de rekenkamer heeft de contacten met de ambtelijke organisatie als zeer plezierig en constructief ervaren en dankt hen daarvoor. Ook dank aan de leden van de raad en de leden van het college voor hun medewerking.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Het onderzoek

1. Inleiding: gemeentelijk toezicht- en handhavingsbeleid

Gemeenten organiseren hun toezicht en handhaving verschillend. Eenduidig landelijk beleid ontbreekt. Plaatselijke diensten voor toezicht zijn op uiteenlopende wijzen ingebed binnen het bestuurlijke apparaat. Toezichthouders en handhavers hebben diverse taken en juridische bevoegdheden. In voorkomende gevallen kunnen medewerkers zijn uitgerust met onder meer handboeien en een wapenstok en dragen zij een uniform. Achter de schermen werken professionals aan het in goede banen leiden van regelgeving en procedures.

Gemeentelijk toezicht en handhavingsbeleid heeft betrekking op de manier waarop lokale overheden regels en voorschriften handhaven met betrekking tot de openbare orde, de fysieke leefomgeving en de voorzieningen in het sociale domein.

Toezicht bevindt zich aan de 'voorkant', de toegang tot gemeentelijke dienstverlening. Toezicht gaat over "het verzamelen van de informatie over de vraag of een handeling of zaak voldoet aan de daaraan gestelde eisen, het zich daarna vormen van een oordeel daarover en het eventueel naar aanleiding daarvan interveniëren".[3]
Handhaving bevindt zich meer aan de 'achterkant' en volgt vaak na een bevinding vanuit toezicht of wanneer een wet is overtreden. Handhaving wordt zodoende meestal gezien als een repressief instrument. Vanuit het concept Hoogwaardig Handhaven zijn echter ook preventieve elementen zoals communicatie en dienstverlening toegevoegd. Vanuit de repressieve kant gaat handhaving over de vaststelling of regels juist worden toegepast en – als sprake is van overtreding – een daarbij passende sanctionering.

Toezicht en handhaving gaat binnen de gemeente over de volgende zaken:
Bij Openbare orde, veiligheid en leefbaarheid (de normen en regels die gelden voor het gedrag van mensen in openbare ruimte) is de gemeente verantwoordelijk voor het handhaven van regels met betrekking tot bijvoorbeeld demonstraties, evenementen, alcohol- en drugsgebruik, ondermijning en andere gedragingen die de openbare veiligheid en het welzijn van burgers kunnen beïnvloeden.
Bij Openbare Ruimte gaat het om het handhaven van regels voor verkeer[4] en parkeren, afval, groen en het controleren van de staat van de wegen, trottoirs, straatmeubilair, verlichting en groenvoorzieningen.
Toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving omvatten het controleren of projecten voldoen aan de gestelde regels, vergunningen en voorschriften met betrekking tot bijvoorbeeld bouw, milieuaspecten en ruimtelijke ordening.
Binnen het sociale domein[5] gaat het om toezicht op de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Jeugdzorg, Participatiewet, Schuldhulpverlening en Zorgaanbieders. Over het algemeen is het doel van toezicht in het sociale domein het waarborgen van kwalitatief goede en toegankelijke ondersteuning en zorg voor alle inwoners die hier behoefte aan hebben.

3 *'Whitepaper toezicht en handhaving: vangrail van de samenleving! Handreikingen op weg naar integraal toezicht en handhaving'*
4 *Handhaven op snelheidsovertredingen hoort niet tot de bevoegdheden van de boa's.*
5 *Gezien de verschillen in taal en handelingsperspectief tussen het fysieke en veiligheidsdomein en het sociaal domein erg groot zijn is ervoor gekozen om dit onderzoek af te bakenen tot openbare orde en veiligheid en het fysieke domein.*

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

2. De onderzoeksopzet

Reikwijdte van dit onderzoek

Oss kent geen integraal toezicht en handhavingsbeleid, hoewel er wel gemeenschappelijk uitgangspunten zijn tussen de domeinen. In de visie van de gemeente Oss op de koers van de gemeente: "*We werken samen aan een dienstverlenende organisatie waarin de basis op orde is en we strategisch daadkrachtig zijn. De uitgangspunten van deze visie zien we terug in het T&H beleid: samenwerken in (sterke) teams die werken vanuit de bedoeling, op basis van heldere opdrachten. Inwoners moeten dat herkennen door het tonen van eigenaarschap, inlevingsvermogen en voortdurend zoeken naar verbetering en vernieuwing.*"
De rekenkamer heeft ervoor gekozen om dit onderzoek af te bakenen tot toezicht en handhaving in openbare orde (inclusief de openbare ruimte) en veiligheid en in het fysieke domein (bouw en woningtoezicht, ruimtelijke ordening en milieu). Het sociaal domein laten we in dit onderzoek buiten beschouwing omdat de verschillen in taal en handelingsperspectief tussen toezicht en handhaving bij veiligheid in het fysieke domein en dat in het sociaal domein erg groot zijn. Dit zou het inzicht in de bevindingen niet ten goede komen.
Wij hebben het onderzoek uitgevoerd vanuit deze twee domeinen met voortdurend oog voor de zinvolle verbindingen en kansen en mogelijkheden om door integraliteit het beleid en de uitvoering te versterken.

Doelstelling van het onderzoek

Doelstelling van dit onderzoek is de gemeenteraad mee te nemen in de opgave van toezicht en handhaving die de gemeente wettelijk heeft of die zij zichzelf gesteld heeft. We bekijken dit vanuit het perspectief van doelmatigheid en doeltreffendheid en analyseren onze bevindingen op mogelijkheden om te verbeteren.
Op basis van bovenstaande definitie hebben we (elementen) van het gemeentelijk beleid voor toezicht en handhaving geïnventariseerd en het onderzoek gesplitst in de twee belangrijkste beleidsterreinen waarin toezicht en handhaving een rol speelt:

- openbare orde, veiligheid en leefbaarheid, openbare ruimte
- bouw en woningtoezicht en milieu.

De rekenkamer wil de gemeenteraad inzicht geven in:

- Welke doelen gesteld zijn voor toezicht en handhaving in de gemeente;
- De doeltreffendheid en doelmatigheid van de uitvoering van het beleid op toezicht en handhaving;
- Hoe de gemeente omgaat met keuzes en prioriteiten bij schaarste van middelen en de rol en betrokkenheid van gemeenteraad daarin.

2.1. De onderzoeksvragen

De hoofdvraag van het onderzoek is:

"Wat was het beleid voor toezicht- en handhaving van de gemeente Oss in de periode 2019-2023 en is de uitvoering doeltreffend en doelmatig geweest?"

We delen de hoofdvraag op in deelvragen die betrekking hebben op beleid, uitvoering, monitoring en rol van de raad.

Beleid

- Is er een (integraal) toezicht- en handhavingsbeleid door de gemeente vastgesteld?
- Welke doelen wil(de) de gemeente bereiken met het beleid op toezicht en handhaving?
- Hoe worden keuzes gemaakt in het licht van de schaarse middelen?
- Welke stakeholders zijn bij de totstandkoming en vaststelling van het beleid betrokken geweest?
- Hoe is het beleid uitgewerkt in uitvoeringsprogramma's?

Uitvoering

- Welke concrete acties op toezicht en handhaving zijn in de periode 2019-2023 uitgevoerd?
- Liggen deze acties in lijn met het vastgestelde beleid en de uitvoeringsprogramma's?
- Welke prioriteiten zijn in de uitvoering gesteld?
- Tot hoeveel en welke bezwaar- beroepsprocedures heeft de uitvoering geleid?
- Welke gevolgen hebben deze procedures gehad?

Monitoring

- Hoe is de uitvoering van het beleid gemonitord?
- Hoe is de kwaliteit van de uitvoering geborgd?
- Is het beleid en de uitvoering tussentijds geëvalueerd?
- In hoeverre zijn de doelen van het toezicht- en handhavingsbeleid gerealiseerd?
- Met welke middelen (mensen, tijd en geld) is het beleid in de periode 2019-2023 uitgevoerd?

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Rol van de gemeenteraad

- Op welke wijze is de raad betrokken geweest bij de totstandkoming en vaststelling van het beleid op toezicht en handhaving?
- Hoe is de raad geïnformeerd over de uitvoering van het toezicht- en handhavingsbeleid?

2.2. De uitvoering van het onderzoek

De bovenstaande onderzoeksvragen worden mede beantwoord op basis van een normenkader (zie bijlage 1) .
De gegevens zijn verzameld door het bestuderen van documenten, met behulp van interviews en een survey onder inwoners van Oss. Er zijn gesprekken gevoerd met raadsleden, de portefeuillehouders en beleidsambtenaren. (zie bijlage 5).
Deze rapportage is ambtelijk voorgelegd voor feitencontrole. Er is bestuurlijke hoor en wederhoor toegepast.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Bevindingenrapport

3. Toezicht en handhaving: het beleid

Dit onderzoek gaat over toezicht en handhaving binnen het veiligheidsdomein, de openbare ruimte en het fysieke domein. Voor een gedeelte overlappen beide terreinen elkaar: het realiseren van een veilige leefomgeving, van een duurzame, leefbare en aantrekkelijke woon- en werkomgeving. Door toezicht en handhaving zorgt de gemeente ervoor dat de regels die bedoelt zijn om dit te realiseren worden gerespecteerd en gevolgd. In dit hoofdstuk beschrijven we het integrale veiligheidsbeleid en het VTH-TOR-HOR-beleid dat Oss hiervoor heeft ontwikkeld. Toezicht en handhaving vindt plaats binnen beide domeinen. In de uitvoering komen deze bij elkaar.
De voortschrijdende professionalisering van gemeentelijke boa's zorgt ervoor dat bestuurlijke verwachtingen ten aanzien van Stadstoezicht hooggespannen zijn. Soms wordt er zelfs over de opkomst van een 'nieuwe gemeentepolitie' gesproken. Dat is een ontwikkeling waar Oss niet in meegaat, de gemeentelijke toezichthouders en handhavers kunnen in de visie van het gemeentebestuur geen vervanging zijn voor de politie.
Maar hoe worden toezicht en handhaving binnen gemeente ingevuld? Hoe werken de verschillende teams samen? Hoe verhouden gemeentelijke boa's zich tot de politie? En wat mag het allemaal kosten?

3.1. De ontwikkeling van het veiligheidsbeleid in Oss

Het beleidskader integrale veiligheid, dat Oss samen met gemeente Bernheze, de politie en het Openbaar Ministerie (basisteam Maasland) heeft opgesteld, vormde de basis voor de aanpak van veel verschillende veiligheidsvraagstukken: woonoverlast, jeugdoverlast, woninginbraken, ondermijnende criminaliteit, enzovoort. Voor een effectieve aanpak van toezicht en handhaving moeten er keuzes worden gemaakt en prioriteiten gesteld. In dit beleidskader spreken gemeenten, politie en Openbaar Ministerie af wat de missie, strategische doelen, uitgangspunten en prioriteiten zijn op het gebied van veiligheid. De gemeenteraad stelt het beleidskader Integrale Veiligheid vast, en heeft daarmee een middel om te sturen op lokale veiligheid en de prioriteiten in de aanpak van de veiligheidsproblemen.

3.1.1. Missie en algemene doelen.

Het beleidskader Integrale Veiligheid van 2019-2022 beschrijft de missie om een aantrekkelijke omgeving te realiseren waar inwoners zich veilig voelen om te kunnen wonen, werken en recreëren.
De algemene doelen voor de periode 2019-2022 zijn:

- Verankeren van de veiligheid in de wijken.
- Voorkomen en bestrijden van (grootschalige) incidenten en verstoringen van de openbare orde.
- Het zo veel mogelijk tegengaan, verstoren en stoppen van ondermijnende activiteiten.
- Balans tussen preventie, zorg en repressie.
- Behouden of verbeteren van de veiligheidsgevoelens en veiligheidscijfers.

Deze doelstellingen vragen om een verbinding tussen de beleidsterreinen veiligheid en zorg. Geconstateerd wordt dat hulpbehoevende en kwetsbare inwoners steeds langer thuis blijven wonen en dat burgers zelfredzaam moeten zijn en dat dat veiligheidsproblemen met zich meebrengt. Met een wijkgerichte aanpak moet veiligheid worden verankerd in de wijken en kernen.
Uitgangspunt is voorkomen waar mogelijk. Daarbij streeft Oss naar de juiste balans tussen repressie, zorg en preventie en naar een goede afstemming tussen de bestuurlijk-, zorg- en strafrechtketen. Door vroegtijdig te signaleren (met name vanuit zorg) kunnen problemen op tijd aangepakt worden. Vanuit veiligheid worden vaak acties uitgevoerd binnen het repressieve kader. Er wordt ingegrepen als de situatie daar om vraagt, bijvoorbeeld als zaken uit de hand dreigen te lopen. Dit gedeelte van het veiligheidsbeleid betreft toezicht en handhaving.

De algemene doelen voor de periode 2023-2026 (zie bijlage 7) zijn grotendeels hetzelfde als die van de vorige periode.

Er zijn wel verschuivingen te zien: de samenleving wordt de laatste jaren meer aangesproken op de eigen verantwoordelijkheid voor veiligheid.[6] De doelen voor 2023-2026 zijn als volgt geformuleerd:

- Een samenleving die weerbaar, veerkrachtig en zelfredzaam is.
- Veilige wijken met een goede verbinding tussen zorg en veiligheid.

6 *'Naast de verschillende partners hebben onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties ook een eigen verantwoordelijkheid in het veiliger maken van hun stad, dorp, wijk/buurt'. Beleidskader Integrale Veiligheid van 2023-2026*

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

3.1.2. Ontwikkelingen en trends in relatie tot T&H

Er wordt een aantal ontwikkelingen gesignaleerd die invloed hebben op de beleidskeuzes die worden gemaakt omtrent veiligheid. Sommigen daarvan hebben gevolgen voor de inzet van T&H door VTH of TOR/HOR. (Zie hiervoor hoofdstuk 4).
In de beleidsperiode 2019-2022 waren dat:

- Zelfredzaamheid en toename complexe casussen (meer extramurale zorgverlening waardoor mensen langer thuis blijven en in de wijken vaker situaties ontstaan waarbij de veiligheid voor de bewoner of de omwonende in het geding is (verwarde personen, escalerende woonoverlast).
- Digitalisering van de samenleving waardoor toename van cybercrime.
- Samenwerking van de politie met de gemeente, andere partners en burgers op het gebied van de maatschappelijke ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid.
- De Omgevingswet die de balans tussen het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving moet versterken. Fysieke veiligheid is één van de variabelen waarover men een afweging moet maken bij de omgevingskwaliteit van de publieke ruimte. Dit is onderdeel van beleid in het fysieke domein.
- De aangekondigde Ondermijningswet (regeerakkoord Rutte 4). Deze is niet gerealiseerd, men spreekt nu van ondermijningswetgeving. Deze is nodig om de juridische knelpunten bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit op te lossen. Het gaat om uitbreiding van verschillende wetten zoals de Wet Bibob en de Opiumwet).

In de beleidsperiode 2023-2026 zijn de ontwikkelingen ingrijpend veranderd. Voor Toezicht en Handhaving zijn dit de wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de opgave:

- De toenemende kansenongelijkheid wat betreft gezondheid, levensverwachting en gezonde levensjaren heeft gevolgen voor het veiligheidsgevoel van de inwoners. Bovendien blijkt dat het criminele pad voor sommige jongeren steeds aantrekkelijker is.
- De groeiende ondermijnende criminaliteit vergt een meerjarige aanpak en een lange adem.
- Toename van incidenten met kwetsbare personen en/of personen met onbegrepen gedrag.
- Opvang van de vluchtelingen uit Oekraïne en de doorstroom en opvang van asielzoekers.

3.1.3. Prioriteiten en keuzes.

Door te prioriteren wil Oss focus aanbrengen: de juiste dingen op het juiste moment doen en zorgen dat de verwachtingen aansluiten bij de capaciteit die beschikbaar is. De keuze voor de veiligheidsthema's is gebaseerd op cijfers van de politie, de resultaten uit de veiligheidsmonitor, maatschappelijke ontwikkelingen en signalen uit de wijken/kernen. De keuze voor lokale prioritaire thema's zijn gebaseerd op de landelijke prioriteiten (de aanpak ondermijning, cannabisbeleid, personen met verward gedrag en cybersecurity), regionale prioriteiten, veilige woon- en leefomgeving, ondermijnende criminaliteit, maatschappelijke onrust, radicalisering, polarisatie, cybercrime en cybersecurity).

Prioritering en planning verloopt als volgt. Binnen de 'veiligheidsvelden' worden meerdere veiligheidsthema's benoemd. Per veiligheidsveld wordt aangegeven waar de prioriteit/focus wordt gelegd. Voor alle veiligheidsvelden wordt een uitvoeringsprogramma gemaakt. De niet-prioritaire veiligheidsthema's zijn wel opgenomen in het uitvoeringsprogramma, waarin per thema wordt aangegeven welke acties worden uitgevoerd. Deze hebben dus wel aandacht maar er wordt minder capaciteit op ingezet.

De prioriteiten voor de beleidsperiode 2023-2026 laten veranderingen zien ten opzichte van de jaren ervoor: bedrijvigheid en veiligheid is geen prioriteit meer en worden als algemene taak in de uitvoering meegenomen. Jeugd is en blijft een prioritair aandachtsgebied.

De veilige woon- en leefomgeving is nader geduid in de volgende prioriteiten:

- aanpak woonoverlast,
- aanpak complexe casuïstiek,
- de doorontwikkeling van bevolkingszorg en lokale crisisorganisatie,
- aanpak van maatschappelijke onrust, radicalisering en polarisatie.

Het thema 'integriteit en veiligheid' is in twee prioriteiten gesplitst:

- ondermijnende criminaliteit en
- cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit.

De burgemeester, portefeuillehouder veiligheid, stelt dat er rondom het thema veiligheid een stapeling van beleid vanuit verschillende beleidsterreinen te zien is. Derhalve zijn er geen dominante uitgangspunten bij keuzes, maar er wordt altijd uitgegaan van de volgorde:
1. Veiligheid van de hulpverleners waarborgen (die moet je altijd beschermen want zij staan vaak bloot aan gevaar vanuit hun functie).
2. Veiligheid van inwoners waarborgen.
3. Materiële schade voorkomen.

Er zijn dilemma's, zoals (het gebruik van) drugs,waar de burgemeester

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

zich vanuit haar portefeuille veiligheid niet mee bezig houdt. De daarmee samenhangende problemen (dealen, productie) moeten door toezicht en handhaving wel worden aangepakt met het oog op veiligheid. Handhaving in het kader van de Opiumwet is een taak van de politie. BOA's hebben daarin een signalerende taak. De kern is: mensen moeten thuis veilig zijn. Daarbij passen geen hennepkwekerijen en drugslabs in woonbuurten. Dit (ondermijnende (drugs) criminaliteit) valt onder het thema integriteit en ondermijning. Dit is een van de 5 veiligheidsvelden van het kernbeleid VNG.

De politiecapaciteit van Oss is, volgens de burgemeester, veel te laag: 'Alle 400 criteria die de rijksoverheid hanteert voor de toedeling van capaciteit werken voor Oss tegen, terwijl de Osse problematiek evident groot is.' Toch houdt de burgemeester de lobby om dat te veranderen uit het voetlicht, dat zou het criminele imago van Oss verder versterken en daarmee averechts werken. Datzelfde geldt voor het bespreken van zaken met de raad in het openbaar. Daardoor worden volgens de burgemeester incidenten gemakkelijk onnodig opgeblazen. Als er onderwerpen spelen op het gebied van criminaliteit kijkt de pers gauw naar Oss en dit draagt niet bij aan het imago van de stad. Bij gevoelige zaken die veel aandacht krijgen wordt het fractievoorzittersoverleg vertrouwelijk geïnformeerd.
Uitgangspunt van de gemeente is dat de BOA's geen vorm van gemeentepolitie worden door taken van de politie te gaan uitvoeren.

3.1.4. Samenwerking

Samenwerking vindt de gemeente Oss van groot belang, Oss geeft specifiek aan samen te werken aan veiligheid met vele partijen en toezicht en handhaving maakt daarvan deel uit:

- de inwoners van de gemeente (signaleren via meldingen en aangiften) ;
- de hele gemeentelijke organisatie (ontwikkeling en uitvoering van integraal veiligheidsbeleid met alle domeinen/programma's);
- de politie (de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven);
- het Openbaar Ministerie (OM) voor het opsporen en vervolgen van strafbare feiten.
- Binnen de Veiligheidsregio werken brandweer, GHOR, politie, meldkamer en gemeenten samen op het gebied van: brandweerzorg, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en rampenbestrijding. De Veiligheidsregio is de verbindende factor als er meerdere organisaties in touw komen bij een incident.
- de gemeenschappelijke gezondheidsdienst (GGD) Hart voor Brabant en de Regionale ambulance voorziening (RAV) zijn de vertegenwoordigers van het domein gezondheid.
- voor Welzijnsinstellingen/zorgpartijen is een integrale aanpak op het gebied van veiligheid een belangrijk uitgangspunt. Afhankelijk van het onderwerp dat voorligt zijn er diverse externe partners zoals de woningcorporaties, welzijnsorganisaties, bureau Jeugdzorg, Bureau Halt, Ons Welzijn betrokken.

De burgemeester is verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde en de veiligheid. Daarvoor heeft de burgemeester een aantal wettelijke taken en bevoegdheden.

Het team openbare orde en veiligheid zorgt voor afstemming en de (interne) regie in deze samenwerking. Er is een continue wisselwerking en op basis van escalatie naar veiligheid pakt het team de regie. Deze aanpak vraagt om regelmatig overleg. Wekelijks is er operationeel en bestuurlijk overleg met de politie en wekelijks een bestuurlijk portefeuilleoverleg met de burgemeester. Er is overleg over voetbal veiligheid, crisisorganisatie en vele andere partners zowel in als extern. Er wordt ook regie gevoerd op regionale samenwerking en het team is altijd een verbindende schakel naar andere afdelingen. Er is gekozen voor een klein team om snel en flexibel te kunnen schakelen.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

3.1.5. Preventie

Preventie zorgt ervoor dat problemen niet uit de hand lopen en geen handhaving nodig is. Binnen team veiligheid is de overtuiging dat er veel te winnen is met een weerbare overheid en een weerbare bevolking. Preventie en bewustwording kan daaraan veel toevoegen. De gemeente kan hieraan bijdragen via voorlichting bij diverse doelgroepen zoals jongeren, ouderen, ondernemers.
De gemeente wil effectiever optreden bij langdurige ernstige woonoverlast. Dit vereist een integrale aanpak waarbij zorg en veiligheid samenkomen.
De gemeente wil de samenwerking met wijkcoördinatoren, boa's en andere betrokkenen intensiveren om vroegtijdig (woon)overlast aan te pakken.
Ook wil Oss investeren in weerbaarheid: de gemeente wil een samenleving die weerbaar, veerkrachtig en zelfredzaam is. Dit betekent onder andere investeren in preventieactiviteiten op scholen over weerbaarheid en groepsdruk. De gemeente wil jongeren weerbaarder maken tegen criminaliteit en hen leren omgaan met groepsdruk.
Tenslotte wil de gemeente het bewustzijn van ondermijnende criminaliteit vergroten en het kennisniveau van professionals op peil houden en vergroten. Dit omvat onder andere het geven van voorlichting en trainingen aan professionals die in contact komen met voor ondermijning kwetsbare groepen, zoals jongeren, ondernemers en inwoners van het buitengebied.
De gemeente Oss is in 2023 gestart met preventief toezicht, met name gericht op ondermijningsrisico's. Twee toezichthouders zijn hier, naast hun reguliere taken, mee belast. Preventieve toezichthouders zijn medewerkers die actief op pad gaan om te controleren of regels worden nageleefd en om burgers en ondernemers te adviseren over de geldende wet- en regelgeving. Bewustwording van (agrarische) ondernemers over ondermijningsrisico's is vergroot door middel van voorlichting en advies.
De resultaten hiervan zijn dat er een eerste inzicht in potentieel voor ondermijning gevoelige adressen op bedrijfsterreinen is verkregen en dat er hulp is geboden aan burgers of ondernemers die benaderd zijn door criminelen.

3.1.6. Het beleid uitgewerkt in uitvoeringsprogramma's

Samen met de Gemeente Bernheze, de Politie en het Openbaar Ministerie maakt Oss een uitvoeringsprogramma veiligheid met een looptijd van 4 jaar (zie bijlage 7).
Bij de vaststelling van het beleidskader Integrale Veiligheid 2019-2022 is afgesproken dat het Uitvoeringsprogramma Veiligheid elk jaar geëvalueerd wordt. Die evaluatie beschrijft langs dezelfde thema's hoe het staat met de veiligheid in de gemeenten Oss en Bernheze en dient als input voor het nieuwe uitvoeringsprogramma. De opgave voor de toezichthouders en handhavers van de gemeente wordt meegenomen in de VTH-TOR/HOR plannen (zie paragraaf 4)

3.2. De ontwikkeling van het T&H beleid in de openbare ruimte en de fysieke leefomgeving.

Toezicht en handhaving in het fysieke domein wordt in Oss uitgevoerd door twee teams: TOR/HOR en VTH. TOR/HOR zorgt voor toezicht en handhaving in de openbare ruimte en VTH houdt zich (na vergunningverlening) bezig met toezicht en handhaving bij bouwen en wonen, milieu en groen.

3.2.1. Toezicht en handhaving in de openbare ruimte.

Van stadswachten via Melkertbanen zonder bevoegdheden, die zich bezig hielden met leefbaarheidsklachten in de wijken en in het centrum van Oss, ontwikkelde de toezicht functie zich in vaste aanstellingen binnen de gemeente Oss als toezichthouder en als handhaver.
In 2004 bestond het team uit 22 toezichthouders en 6 handhavers. De handhavers waren bevoegd als buitengewoon opsporingsambtenaar (boa). Zij voerden voornamelijk parkeercontroles uit en ze werkten als de winkels open waren. Na een paar jaar vond vanuit doelmatigheidsoverwegingen een bezuiniging en een verschuiving plaats van toezicht naar handhaving. Er was toen meer vraag om handhaving bij leefbaarheidsklachten (klachten over zaken die de aantrekkelijkheid en/of geschiktheid aantasten van een buurt, wijk, dorp of ander gebied om te wonen of werken). De totale sterkte van het team nam af met 4 FTE. De handhaving bestond vooral uit handhaving op parkeren en strafrechtelijke handhaving op leefbaarheidsovertredingen. Ook werd er toezicht gehouden op leefbaarheidsklachten en vervulden ze een signalerende rol voor in- en externe partners.

In 2010 is het takenpakket van de boa's uitgebreid met toezicht op hangjeugd en vuurwerk.
Omdat deze overlast voornamelijk in de avonduren plaatsvindt werden de werktijden van boa's uitgebreid tot 22.00 u 's-avonds. En sinds 2013 voeren de boa's ook incidenteel controles in het kader van de Drank- en horecawet uit. De controles richten zich vooral op het schenken van alcohol aan minderjarigen en sluitingstijden. In 2014 is n.a.v. bezuinigingen het aantal toezichthouders weer afgenomen waardoor de totale sterkte op 20 FTE is uitgekomen.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

In 2019 maakt het team toezicht en handhaving openbare ruimte (TOR/HOR) onderdeel uit van de Afdeling inrichting en beheer openbare ruimte (IBOR). Als afdeling zorgen zij voor een hele, veilige en leefbare openbare ruimte. Naast inrichten, beheer en onderhoud is toezicht en handhaving een essentieel onderdeel van het goed functioneren van de openbare ruimte.
Door maatschappelijke en politieke ontwikkelingen[7] en minder politiecapaciteit wordt het beroep op toezicht en handhaving bij het team TOR/HOR steeds groter. Vooral op het gebied van veiligheid, evenementen en ondermijning.
Een aantal van deze taken is toegevoegd aan het takenpakket van TOR/HOR, zonder uitbreiding van menskracht. Voorbeelden hiervan zijn het toezicht op de Drank- en horecawet, toezicht op hangjongeren en controles op het afsteken van vuurwerk.

3.2.2. Toezicht en handhaving in het kader van de Wabo en de omgevingswet.

Nederlandse gemeenten hebben sinds 1 juli 2008 een expliciete wettelijke taak in Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH), vastgelegd in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Deze wet introduceerde het omgevingsrechtelijke VTH-stelsel, waarbij gemeenten verantwoordelijk werden voor het verlenen van omgevingsvergunningen en het handhaven van milieuregels, bouwvoorschriften en andere ruimtelijke ordeningsaspecten.
Daarnaast zijn gemeenten verplicht om te voldoen aan kwaliteitscriteria voor VTH-taken, zoals vastgelegd in het Besluit omgevingsrecht (Bor) en later in de Verordening Kwaliteit VTH.
Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 zijn deze taken verder geïntegreerd en gewijzigd, met als doel een meer samenhangende en efficiënte aanpak voor vergunningverlening en toezicht in de fysieke leefomgeving.
De afdeling VTH speelt een belangrijke rol bij het bewaken van een veilige, leefbare en duurzame omgeving in de gemeente. De belangrijkste taken van de afdeling zijn:

1. *Vergunningverlening* (behandelen van aanvragen voor omgevingsvergunningen, zoals bouwen, verbouwen, slopen en milieuvergunningen, vergunningen verlenen voor evenementen, horeca, kapvergunningen) en toetsen van aanvragen aan wet- en regelgeving.
2. *Toezicht en controles* (worden vergunningen correct nageleefd (bijv. bouwcontroles), houden bedrijven en instellingen zich aan milieuvoorschriften, het voorkomen en stoppen van illegale bouw, illegale kap, en illegale bewoning en de controle op naleving van APV (Algemene Plaatselijke Verordening) en andere gemeentelijke regels).
3. *Handhaving & Optreden bij Overtredingen* (handhavend optreden bij overtredingen van vergunningsvoorschriften of illegale activiteiten, het uitschrijven van boetes of dwangsommen, het stilleggen van illegale bouwwerkzaamheden en het aanpakken van overlastsituaties, zoals illegale kamerverhuur, milieuovertredingen of illegale stort).

3.2.3 Het VTH-TOR/HOR beleid

Vanaf 2021 wordt er gewerkt met een gezamenlijk beleidsplan[8] voor de afdeling VTH en het team TOR/HOR van de gemeente Oss.[9]
Iedere gemeente is wettelijk verplicht om doelstellingen te hebben voor VTH.[10] Onderdeel daarvan zijn de doelen die de gemeente zichzelf stelt voor de VTH-taken. In de provinciale Verordening Kwaliteit staat dat de kwaliteit van de uitvoering en handhaving beoordeeld moet worden op basis van de gestelde doelen. Deze doelen moeten gaan over de dienstverlening, de uitvoeringskwaliteit van diensten en producten en de financiën. De praktische uitvoering van het plan wordt geregeld in een jaarlijks uitvoeringsprogramma.
Het voornemen was om in 2022 een 4-jarig beleidsplan te gaan maken, waaraan jaarlijkse uitvoeringsprogramma's worden gekoppeld. Het college heeft besloten dat dit niet urgent is, dus is het huidige beleidsplan geactualieerd. In een opiniebijeenkomst heeft het college aan de raad gevraagd om hun speerpunten daarvoor aan te geven. Om een dergelijk plan goed te laten aansluiten op de bestuursperiodes is het voornemen om dit plan voor te bereiden voor de periode 2026-2030. Tot dan worden jaarlijkse VTH TOR/HOR plannen gemaakt.

3.2.4. Missie en doelen van het beleid

Het hoofddoel van het beleid is om samen een veilige leefomgeving te behouden, (VTH-TOR/HOR-plan 2021), een doel dat voortkomt uit de missie en de kernwaarden van de gemeente. In 2022 is dit verder uitgewerkt: de missie is een veilige, duurzame, leefbare en aantrekkelijke woon- en werkomgeving, waarin de eigen identiteit van de gemeente Oss geborgd blijft en inwoners en bedrijven kunnen rekenen op professionele en kwalitatief hoogstaande dienstverlening. Hieraan wil Oss werken in verbinding met de inwoners van de gemeente, maatschappelijke organisaties en bedrijven:

7 *door een verschuiving van taken van de landelijke overheid naar het lokale bestuur en doordat de politie organisatie zich steeds meer terugtrekt op haar kerntaken.*
8 *VTH TOR-HOR PLAN 2021*
9 *VTH is de afkorting van Vergunningen, Toezicht en Handhaving; TOR/HOR is de afkorting van Toezichthouders Openbare Ruimte en Handhavers Openbare Ruimte.*
10 *Dit is op basis van hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht en de Brabant brede "Verordening Kwaliteit".*

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

"Wij zijn een deskundige gesprekspartner, die goed op de hoogte is van de lokale situatie en de context. Wij denken mee, ook als het gaat om legalisatiemogelijkheden binnen de handhaving. Wij versnellen en versterken initiatieven. Daarnaast werken wij aan kwalitatief hoogwaardige producten en diensten. Wij ondersteunen, mits het bijdraagt aan en geen afbreuk doet aan een veilige, duurzame en leefbare woon- en werkomgeving. Dit kan ook betekenen dat wij handhavend moeten optreden."[11]

Vanuit de gedachte dat preventie vele malen doelmatiger is dan handhaven, hecht Oss sterk aan het versterken van preventie. De beslissingen aan welke overtredingen aandacht wordt besteed en hoe een overtreding of overtreder wordt beoordeeld worden geleid door de interventiematrix (zie bijlage 2).

3.2.5. Prioriteiten

De inzet van de capaciteit wordt bepaald aan de hand van de strategie (risicogestuurd) en financiële mogelijkheden. Op basis van een omgevingsanalyse en risicoanalyse worden er prioriteiten in de uitvoering van de VTH-taken vastgesteld. Prioriteiten kunnen voortkomen uit wettelijke ontwikkelingen, maatschappelijke ontwikkelingen, ambities van het college en de organisatie, interne ontwikkelingen binnen de afdeling VTH.
Het is wettelijk verplicht een probleem- en risicoanalyse uit te voeren: "*het VTH-beleid is gebaseerd op een analyse van de problemen die zich kunnen voordoen met betrekking tot de naleving van regelgeving".*
Met de probleemanalyse krijgt de gemeente inzicht in de ontwikkelingen, problemen en risico's in de gemeente en in de rol die VTH heeft in het aanpakken en beheersen daarvan. Hierop kunnen vervolgens middelen en capaciteit efficiënt worden ingezet. De probleemanalyse, die bestaat uit een omgevings- en risicoanalyse, is derhalve de basis voor het stellen van prioriteiten en voor het opstellen van strategieën.

Op basis van de speerpunten van het coalitieakkoord en een opiniërende bespreking van de handhavingsprioriteiten door de gemeenteraad in najaar 2022 is er een notitie geschreven om inzichtelijk te maken hoe er meer inzet gepleegd kan worden op de thema's overbewoning en afval. Op basis van feiten en cijfers is voor beide thema's in beeld gebracht hoe, wanneer en met welke (extra) capaciteit dit mogelijk is.

3.2.6. Uitgangspunten, strategieën en procedures voor toezicht en handhaving

Naast de aandacht voor preventie dient de gemeente ook een toezichtstrategie te ontwikkelen.[12] Wat de gemeente Oss verstaat onder toezicht en handhaving is vastgelegd in een document 'Strategieën VTH en TORHOR'.[13]
Er wordt onderscheid gemaakt in 'programmatisch toezicht' en 'incidenteel toezicht'. Die laatste categorie betreft toezicht dat nodig is als gevolg van klachten, meldingen en verzoeken om handhaving. Daarvoor is er een aparte 'klachtenstrategie'.
De gemeente houdt gedeeltelijk zelf toezicht en besteed andere toezichtstaken uit (zie figuur 1).
De regie ligt bij de gemeente: de bewaking van de kwaliteit, integraliteit en de onderlinge afstemming van al het toezicht.

Met elke externe toezichthouder zijn afspraken gemaakt over het toezicht. In de strategie is afgesproken hoe de toezichthouder te werk gaat. In de jaarlijkse programma's staat waarop de toezichthouder controleert. Ook hierin heeft de gemeente zelf de regie, al dan niet gezamenlijk met de buurgemeenten of regio. De toezichthouder gaat binnen deze kaders zoveel mogelijk autonoom te werk. De toezichthouder rapporteert periodiek de voortgang aan het college.
Voor de activiteiten op het gebied van VTH die de gemeente zelf uitvoert geldt dezelfde aanpak. De activiteiten van de gemeente Oss worden meegenomen in de reguliere controlecyclus van de diverse toezichthouders. Gemeentelijke inrichtingen worden niet anders benaderd dan externe. Er wordt op dezelfde wijze toezicht gehouden.

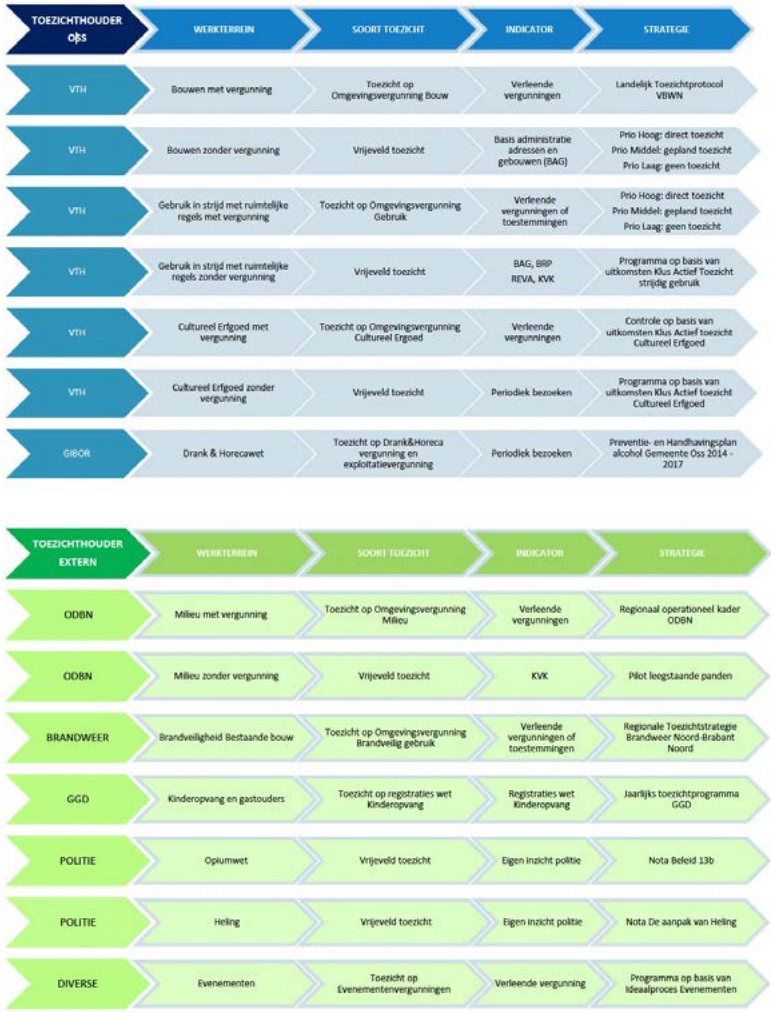
11 *In het VTH-TOR-HORplan van 2022 staat het voornemen om de missie en visie in 2022 te herijken, samen met de afdeling en conform de gedachte van de Omgevingswet en de wensen van het nieuwe college. Deze herijking heeft de rekenkamer niet ontvangen.*
12 *Het Besluit omgevingsrecht verplicht gemeentes om "te handelen op grond van een toezichtstrategie. Hierin moet zijn vastgelegd welke vormen van toezicht worden onderscheiden, en wat de basis daarbij is".*
13 *Strategieën VTH en TORHOR*

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Toezichtstrategie en procedures.
Toezicht is *"het verzamelen van informatie over de vraag of een handeling of zaak voldoet aan de daaraan gestelde eisen"*. De toezichtstrategie richt zich uitsluitend op het programmatische toezicht. Dat is toezicht dat volgens een vooraf vastgesteld programma plaats vindt. De toezichtstrategie richt zich op *"het risico-gestuurd en programmatisch verzamelen van informatie over de vraag of een handeling of zaak voldoet aan de daaraan gestelde eisen"*.
Het toezicht wat Oss (laat) uitvoeren, gebeurt grofweg op de volgende 2 manieren:

a. Aanbod gestuurd (de inzet van de capaciteit is grotendeels afhankelijk van een verleende (omgevings)vergunning of een ingediende melding of op bestaande voortdurende vergunningen en meldingen zoals op het gebied van milieu en brandveiligheid),
b. Vrije veldtoezicht/Informatie gestuurd (toezicht op activiteiten die mogelijk strijdig zijn met wet- en regelgeving met specifieke projecten die jaarlijks kunnen wisselen op basis van actuele urgenties als eventuele risico's voor de veiligheid en gezondheid).

Figuur 1: interne en externe toezichthouders, hun werkterrein, het soort toezicht, de indicatoren en de strategie.

3.2.7. Samenwerking

De samenwerking tussen VTH, TOR en HOR is gebaseerd op de wens van de gemeente om de werkzaamheden beter op elkaar af te stemmen en daardoor duidelijkheid te verschaffen over wie wat doet.[14] Goede samenwerking zorgt ervoor dat prioriteiten, doelstellingen en capaciteit beter op elkaar

14 *De afdeling VTH en het team TOR/HOR voeren allebei taken uit op het gebied van toezicht en handhaving van de fysieke leefomgeving. Het team TOR/HOR wordt in de volksmond team Toezicht en Handhaving genoemd. De afdeling VTH bestaat, naast het team Vergunningen, ook uit een team Toezicht en Handhaving. Dit is verwarrend. Hierdoor zijn er soms onduidelijkheden over het verschil tussen deze twee teams.*

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

worden afgestemd en om goed onderbouwde keuzes te maken wat er wel en niet gedaan wordt.
Hierbij wordt gewerkt met de zogenoemde 'PDCA-cyclus': een plan maken met de te bereiken resultaten, het uitvoeren van het plan, het vergelijken van de bereikte resultaten met gewenste resultaten en bij afwijking maatregelen nemen of bijsturen bij om de resultaten alsnog te bereiken.
Omdat de inhoud van het werk steeds ingewikkelder is geworden, wordt er meer ingezet op samenwerking. Hierdoor wordt bijzondere kennis en capaciteit aangevuld en van krachtenbundeling wordt meer resultaat verwacht.

Intern wordt er samengewerkt met :
- Opgave 'Ruimtelijke en Economie Ontwikkeling' oftewel de afdelingen Ruimtelijke Ontwikkeling (RO), Leefomgeving, wonen en economie (LWE), Inrichting en beheer Openbare Ruimte (IBOR) en Vastgoed (VB).
- Opgave 'Veilige en Vitale Regio': Team Veiligheid (Integraal Veiligheidsplan)
- De programmamanagers van beide opgaven.

Extern wordt samengewerkt met:
- Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN),
- de Veiligheidsregio/Brandweer
- de GGD en de
- Politie

Het stelsel van vergunning, toezicht en handhaving bij milieutaken is grotendeels extern belegd. Het landelijke VTH-stelsel is één van de pijlers om binnen het milieudomein in te zetten op een schonere, gezondere en veiligere leefomgeving. Dit doel wordt niet alleen door het Rijk (als stelselverantwoordelijke voor het VTH-stelsel als geheel) nagestreefd. Ook alle andere betrokken partners in het VTH-stelsel (provincies, gemeenten en omgevingsdiensten) streven hiernaar, met ieder hun eigen verantwoordelijkheden en plaats binnen het stelsel. Gemeenten en provincies zijn bevoegd gezag voor veel milieutaken. Op grond van de wet is de uitvoering van VTH van een groot deel van deze milieutaken door gemeenten en provincies belegd bij 29 omgevingsdiensten. Oss werkt met de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN). De rekenkamer heeft in 2024 een van de taken van de ODBN nader onderzocht in een DoeMee onderzoek naar de energiebesparingsplicht.

3.2.8. Preventie

De gemeente Oss streeft naar een integrale aanpak van preventie, waarbij er een nauwe samenwerking is tussen verschillende afdelingen, partners en burgers. Door in te zetten op preventie wil de gemeente het aantal overtredingen terugdringen en een veilige en leefbare omgeving creëren voor haar inwoners en ondernemers.
De gemeente Oss is van plan preventie op het gebied van toezicht en handhaving op verschillende manieren te versterken.
Om overtredingen te voorkomen zet de gemeente preventief toezicht in. Dit betekent dat toezichthouders actief op pad gaan om te controleren of regels worden nageleefd en om burgers en ondernemers te adviseren over de geldende wet- en regelgeving. Voorlichting aan 'realiserende partijen', zoals architecten en bouwbedrijven, is ook belangrijk om te zorgen dat zij op de hoogte zijn van de regels. Hiervoor ontwikkelt Oss een communicatiestrategie, gericht op het vergroten van het bewustzijn en het stimuleren van eigen verantwoordelijkheid.
Tenslotte wil de gemeente de mogelijkheden om informatie actief te delen meer benutten, zoals informatieavonden organiseren, doelgroepen / beroepsgroepen actief aanschrijven en publicaties op de website. Dit vindt de gemeente vooral van belang bij nieuwe ontwikkelingen of nieuwe regelgeving en bij herhaling in overtredingen die in een breder verband bij de bron moet worden aangepakt.
Nu de omgevingswet is ingegaan kunnen dat onderwerpen zijn als het informeren van (kleine) aannemers over de regels met betrekking tot vergunningvrij bouwen en de optie van een (kosteloos) vooroverleg. Of het informeren van burgers over wat er vergunningvrij kan, wanneer een vergunning nodig is en wijzen op de mogelijkheid van een (kosteloos) vooroverleg.
Door ontwikkelingen of trends actief te delen zullen mensen eerder geneigd zijn om deze na te leven. Vooral als ze zien dat hun plannen (eventueel met een kleine aanpassing) toch door kunnen gaan.
Preventie krijgt ook vorm in samenwerking met externe partners, zoals de politie, Veilig Thuis, het ZLTO en het Platform Veilig Ondernemen.

3.2.9. Van beleid naar uitvoering

De uitvoering van het beleid voor toezicht en handhaving wordt jaarlijks beschreven in een VTH-TOR/HOR Uitvoeringsplan. De VTH-werkzaamheden worden door de afdeling VTH uitgevoerd. De werkzaamheden van TOR/HOR worden uitgevoerd door het gelijknamig team dat behoort bij de afdeling Beheer Openbare Ruimte (IBOR).
Het uitvoeringsprogramma is een integraal plan waarin de afdeling VTH en het team TOR/HOR het vergunning-, toezicht- en handhavingsbeleid van de gemeente Oss beschrijven, prioriteiten en doelen vaststellen voor hun werkzaamheden en waarin de te gebruiken strategieën voor uitvoering zijn beschreven.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

4. De uitvoering van het T&H beleid

Toezicht en handhaving binnen het veiligheidsbeleid wordt grotendeels uitgevoerd door de politie en het openbaar ministerie. De gemeente, met name team Openbare Orde en Veiligheid, heeft daarin vooral een coördinerende rol.
Oss kent binnen de afdeling IBOR een team van toezichthouders en handhavers (team TOR/HOR) en binnen de afdeling VTH een cluster toezichthouders en diverse clusters die de 'administratieve' toezicht en handhaving voor hun rekening nemen.
Waar er in de beleidsontwikkeling onderscheid wordt gemaakt, is de scheidslijn tussen leefbaarheid en veiligheid enerzijds en de openbare ruimte anderzijds in de uitvoering niet altijd duidelijk. In geval van twijfel wie verantwoordelijk is voor de uitvoering maakt de gemeentesecretaris een zorgvuldige afweging of inzet gepleegd kan worden, door wie en onder welke voorwaarden dit gebeurt.

In het VTH-TOR/HOR plan 2021, een gezamenlijk plan over T&H veiligheid en openbare ruimte, wordt verduidelijkt waarom integraliteit van belang is: 'Eén gezamenlijk plan vaststellen voor zowel de afdeling VTH als het team TOR/HOR. Dat is de ambitie die wij hebben uitgesproken bij de vaststelling van het VTH-plan 2020.' De redenen om T&H integraal te benaderen zijn:

4. Duidelijkheid over wie wat doet.
   De afdeling VTH en het team TOR/HOR voeren allebei taken uit op het gebied van toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving. Het team TOR/HOR wordt in de volksmond team Toezicht en Handhaving genoemd. De afdeling VTH bestaat, naast het team Vergunningen, ook uit een team Toezicht en Handhaving. Dit is verwarrend. Hierdoor zijn er regelmatig onduidelijkheden over het verschil tussen deze twee teams. Met dit plan hoopt de gemeente deze onduidelijkheid weg te nemen.
5. Betere afstemming en samenwerking.
6. De werkzaamheden van beide teams Toezicht en Handhaving hebben de laatste jaren steeds meer overlap gekregen. Daardoor is een betere afstemming en samenwerking steeds belangrijker. Met één gezamenlijk plan kunnen prioriteiten, doelstellingen en capaciteit beter op elkaar worden afgestemd.
7. Keuzes maken.

Planmatig werken betekent dat de opgaven geinventariseerd worden en keuzes worden gemaakt om vervolgens de capaciteit hierop af te stemmen. In het plan worden de kaders aangegeven. Door vooraf een plan te maken en dit als richtsnoer te gebruiken voor de inzet, worden de accenten en verschuivingen helder.

Waar het beleid nog duidelijk twee sporen heeft, is de uitvoering in een plan gevat. Er is een overzicht gemaakt waarin de taakverdeling inzichtelijk wordt gemaakt (zie bijlage 4). De rapportage in het jaarverslag gaat echter weer alleen over de afdeling VTH.

4.1. De organisatie van toezicht en handhaving binnen de gemeente.

Twintig jaar geleden is bewust gekozen voor de aparte afdelingen veiligheid en toezicht en handhaving in het fysieke domein. Nu werkt het team openbare orde en veiligheid (Team Veiligheid) binnen de afdeling Bestuur en Advies aan de opgave Bedrijfsvoering, Dienstverlening en Veiligheid.
De afdeling VTH en de afdeling IBOR hebben beide een team toegang en handhaving. Beide afdelingen vallen onder de opgave Ruimtelijke & Economische Ontwikkeling.

Het team openbare orde en veiligheid bestaat uit adviseurs veiligheid, een strategisch adviseur, juristen , een medewerker en een basisteamprogrammaleider ondermijning welke ook werkzaam is voor de gemeente Bernheze.

De personele capaciteit van VTH is 46 FTE, waarvan voor toezicht en handhaving 6 FTE toezichthouders, 5,6 FTE handhavers en 6,6 FTE adviseurs. (Peildatum 1 januari 2024)

Het team TOR/HOR bestaat in juni 2024 uit een teamleider, vier toezichthouders en vijftien handhavers in totaal 18,3 FTE (Peildatum 1 januari 2024). Dit zijn de buitengewoon opsporingsambtenaren, de boa's. In 2024 zijn veel vacatures ingevuld en per 1 januari 2025 is team TOR/HOR nagenoeg op sterkte.
Voor een overzicht van de personele bezetting voor toezicht en handhaving zie bijlage 3.

4.2. De toezicht en handhavingstaken van team openbare orde en veiligheid

Het Team Openbare Orde en Veiligheid werkt aan zo veilig mogelijke wijken en dorpen in Oss. Daarvoor stelt het team een 4-jarig Integraal veiligheidsplan op. De kern van dat beleid gaat om de aanpak van de hardnekkige problemen woninginbraak, jeugdoverlast en ondermijnende georganiseerde criminaliteit. Hiervoor voeren zij een meerjarige ketenaanpak uit. Het team openbare orde en veiligheid werkt nauw samen met andere gemeentelijke afdelingen, zoals op het thema jeugdcriminaliteit, verwarde personen, ondermijning en evenementen. De samenwerking tussen veiligheid en leef-

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

baarheid (verwarde personen) gebeurt op basis van een AVE-model aanpak voorkoming escalatie), waarbij de veiligheidsadviseur strategisch opschaalt afhankelijk van de situatie.

De juristen uit het team zorgen oa voor noodverordeningen, spoedsluitingen, gebiedsverboden en beroep tegen crisismaatregelen. Hun werk is gekoppeld aan de wettelijke bevoegdheden van de burgemeester. Daarnaast denken zij mee over het actualiseren van veiligheidsbeleid en draaien ze mee in gemeentelijke projecten (denk aan cameratoezicht).

Hoewel het team openbare orde en veiligheid veel te maken heeft met toezicht en handhavingstaken, hebben zij zelf geen toezichthouders en handhavers in hun team. De T&H taken voor openbare orde, veiligheid en leefbaarheid worden uitgevoerd door team VTH. Zowel de afdeling VTH als het team TOR/HOR heeft een belangrijke rol in de ketenaanpak.

De afdeling VTH (VTH-TH) en het team TOR/HOR (IBOR-TH) voert alle werkzaamheden voor T&H uit:
- het verlenen van vergunningen die gaan over de fysieke leefomgeving van de gemeente Oss en
- het houden van toezicht op de regels en het handhaven bij overtredingen.

4.3. De toezicht en handhavingstaken van toezicht en handhaving binnen VTH en TOR/HOR binnen IBOR

4.3.1. De taken en rollen voor toezicht en handhaving van VTH

T&H-taken hebben betrekking op veel beleidsterreinen van de gemeente:

Toezicht en handhaving bouwen en RO

Het cluster Toezicht en handhaving Bouwen en RO bestaat uit toezichthouders. Zij houden toezicht op de verleende WABO vergunningen (Bouwen en ruimtelijke ordening) en/of houden toezicht en doen controles bij klachten en meldingen.
Als tijdens het toezicht blijkt dat burgers of bedrijven de wet niet naleven dan komt het cluster Juristen Toezicht en Handhaving in beeld.

Toezicht en Handhaving van de Algemene plaatselijke verordening en Bijzondere wetten (APV/BW)

Veel werkzaamheden volgen uit de regels van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en een aantal bijzondere wetten. Het gaat dan vooral over de volgende vergunningen en meldingen:
- Evenementen
  - Evenementenvergunning
  - Melding klein evenement
- Horeca
  - Alcoholwet vergunning (voorheen Drank- en Horecawet-vergunning)
  - Exploitatievergunning
  - Ontheffing art. 35 Alcoholwet
- Overig
  - Registratie Wet kinderopvang
  - Standplaats-vergunning
  - Melding incidentele standplaats
  - Leegstandwet-vergunning

Programmatisch Toezicht & Handhaving

De afdeling VTH voert taken uit op het gebied van:
- Openbare orde & veiligheid
- Ondersteunende taken bij de WABO en APV zoals constructietoets, erfgoed en welstand
- Kinderopvang
- Brandweer
- Bibob
- Milieu

De juristen van team OOV pakken in principe alle juridische OOV taken op (sluiting panden obv art. 174a GemW, openbare orde en veiligheidstaken in het kader van voetbalveiligheid, gebiedsverboden, noodverordeningen, noodbevelen, cameratoezicht etc). De juristen VTH zijn verantwoordelijk voor het sluiten van panden op basis van de Opiumwet en de Wet Woonoverlast.

Medio 2022 is het nieuwe team Bibob opgericht. Er is een Bibob-coordinator aangesteld en vormt met één collega het team binnen de afdeling VTH.

Om efficiënt en integraal te kunnen werken zijn er Regisseurs Handhaving, die regie houden op toezicht en handhaving . Regisseurs Handhaving zijn ook jurist, waardoor zij goed in staat zijn om de kwaliteit van het toezicht te bewaken. Ook voeren zij in veel gevallen het handhavingsproces dat op het toezicht kan volgen.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

De toezicht- en handhavingsprocessen zijn zo ingericht dat al het toezicht altijd aan één van de Regisseurs Handhaving wordt gerapporteerd. Zij zijn daarmee de spil in de toezicht- en handhavingsprocedures. Deze regisseurs werken wijkgericht. De wijkregisseur is daardoor op de hoogte van al het toezicht en kan deze de integraliteit goed overzien. Doordat zij alles zien in de wijk, zijn zij 'oog en oor' voor ieders werkterrein. Als regisseur zorgt hij of zij ook voor de onderlinge afstemming tussen de toezichthouders.

Voor meer complexe T&H taken is het Maasland Interventieteam ingericht. Het Maasland Interventieteam (MIT) wordt ingezet op handhavingscasussen en ondermijningscasuistiek. Het team voert aan de hand van signalen in de hele politieregio Maasland (Bernheze en Oss) samen met in- en externe partners integrale controles uit. In 2023 is een nieuwe coördinator voor het MIT geworven die aan de slag is gegaan met de basis van het team te verstevigen: onder andere het op orde brengen van het benodigde convenant, de samenwerking tussen de interne partners (Boa's, BRP-toezicht, Veiligheid, VTH, Zorg, etc) te verbeteren. Daarnaast is er ook volop ingezet op het daadwerkelijk uitvoeren van MIT-controles. De resultaten van die controles, zijn weergegeven op de factsheet hieronder.

4.3.2. De taken en rollen van team Openbare orde en veiligheid, IBOR TOR/HOR

Veiligheid hangt als een paraplu boven alle domeinen. Het team openbare orde en veiligheid werkt op diverse domeinoverstijgende thema's. Er is dan ook veel samenwerking met verschillende interne afdelingen, zoals afdeling Zorg en Mens en Maatschappij (jeugdcriminaliteit, overlastgevende jeugdgroepen, risico's bij terugkeer uit detentie, verwarde personen, complexe zorg- en veiligheidsproblematiek, mensenhandel, veilige wijken). Complexe zorg en veiligheidsproblematiek (waarbij het AVE- model[15] gehanteerd wordt) wordt steeds groter en zorgt voor veel druk op wijken. Ook werkt team OOV samen met afdeling VTH en IBOR, bijvoorbeeld voor evenementenveiligheid en ondermijning. Daarnaast zijn voetbalveiligheid en crisis- en rampenbestrijding, crisispiket ook nog taken van het team. Het veiligheidsveld vraagt om veel samenwerking en afstemmen met verschillende veiligheidspartners en afstemming op regionaal niveau.

Het team openbare orde en veiligheid adviseert, regisseert en voert soms uit.
Voorbeelden:

1. Steeds meer contacten met wijk coördinatoren. Opschaling van leefbaarheidsproblematiek naar veiligheidsproblematiek waarna een veiligheidsadviseur aansluit in hun overleg of de regie overneemt. Die zorgt dan ook voor de verbinding met de politie en andere veiligheidspartners.
2. Voetbal veiligheid wordt helemaal door het team veiligheid zelf gedaan, bij evenementen en demonstraties hebben zij een adviserende rol. Waar nodig wordt geschakeld met de politie.

Het is een continu wisselwerking, op basis van escalatie (ontstaat er gevaar voor veiligheid?) pakt het team openbare orde en veiligheid de regie. Het is op- en afschalen.
Behalve het wekelijks overleg met de politie en burgemeester is er overleg over b.v. voetbalveiligheid, crisisorganisatie etc. met vele partners zowel in als extern. Er wordt ook regie gevoerd op regionale samenwerking en het team is altijd een verbindende schakel naar andere afdelingen.

Bij de toezichthouders en handhavers van VTH en TOR-HOR is in het verleden bewust voor gekozen om de handhavers in Oss met een integraal takenpakket te laten werken in plaats van 'specialistische' handhavers in te zetten, zoals bijvoorbeeld afval, honden of parkeren. Dit om met een beperkt aantal formatieplaatsen, het gehele handhavingsspectrum te kunnen bedienen. Gezien de toename van de afvalproblematiek is, vanaf september 2022, uitbreiding van de capaciteit gerealiseerd waardoor meer op afval gehandhaafd kan worden. De taak berust niet bij 1 specialistische boa maar

15 *AVE staat voor: Integrale Aanpak ter Voorkoming van Escalatie bij huishoudens met oplopende problematiek. Het doel is het voorkómen van een dreigend escalerende situatie en het beperken en beëindigen van een escalerende situatie.*

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

alle boa's worden hiervoor ingezet om de continuïteit te bevorderen.Het doel hiervan is de handhaving en bijbehorende coördinatie beter te laten verlopen.
De BOA's zijn vooral actief in de woonwijken van Oss en de kernen. Ze vervullen daar een signalerende taak. Zij spreken burgers aan op ongewenst gedrag en treden op bij klachten. Ook houden zij toezicht in het centrum van Oss. Op basis van klachten werken ze ook incidentgericht, vaak samen met de klager, om specifieke problemen te verhelpen.
De BOA's hebben de bevoegdheid om sanctionerend op te treden. Zij doen dit in de hele gemeente:

- Betaald parkeren: Door de handhavers wordt dagelijks gecontroleerd of de automobilisten hebben voldaan aan hun verplichting om de parkeerbelasting te voldoen.
- Overige parkeerovertredingen: te denken valt hierbij o.a. aan parkeerverboden, stopverboden, parkeren op het trottoir, op parkeergelegenheden voor gehandicapten en parkeren voor uitritten, parkeren binnen gebieden voor vergunninghouders.
- APV: regels gericht op het voorkomen van overlast voor de woonomgeving zoals het parkeren van vrachtwagens en parkeren in openbaar groen.
- Verkeer: toezicht gehouden op kleine overtredingen door rijdend verkeer zoals o.a. het rijden met brommers of fietsen in voetgangersgebieden. Hierbij moet altijd een relatie zijn tot leefbaarheid. BOA's hebben geen bevoegdheid om op te treden tegen snelheidsovertredingen.
- Hondenoverlast (klachten over loslopende honden en overlast van hondenpoep) en de controle op de uitlaatregels voor honden.
- Overlast openbare ruimte (het opslaan van bouw- of sloopafval, plaatsen van containers en terrassen en uitstallingen).
- Fietsendiefstal (preventief surveillance en verwijderen van fietswrakken)
- Onjuist aanbieden afval.
- Zwerfafval (bij klachten wordt hier gerichte actie gepland).

4.3.3. De rol van T&H bij het uitvoeringsprogramma Veiligheid 2023-2026

De gemeenten Oss en Bernheze hebben samen met de politie en het openbaar Ministerie het uitvoeringsprogramma veiligheid opgesteld (zie paragraaf 3.5). Daarin wordt de gemeentelijke inzet van T&H benoemd op de volgende thema's. Team OOV heeft hierop de regie.

Veilig uitgaan	• De gemeente houdt toezicht in het centrum op overlast door bezoekers. • Bij overtredingen wordt handhavend opgetreden.
Veilige evenementen	• Gemeente neemt de regie op de voorbereiding en evaluatie van evenementen, houdt toezicht op de vergunningsvoorwaarden. • De gemeente moet in samenwerking met de organisatie zorgen dat de veiligheid en de gezondheid gewaarborgd is. • Gemeente zorgt voor een actueel evenementenbeleid en voert dit uit.
Problematische jeugdgroepen	• Inzet boa's voor jeugdcontroles.
Ondermijnende criminaliteit	• Samen met andere afdelingen, waaronder beleid en VTH, zorgen dat het beleid op orde is, dat er draagvlak is voor de aanpak en dat het bestuurlijk instrumentarium goed wordt ingezet. • Bij controles samenwerking met het MIT en de politie.
Veilige publieke taak	• Momenteel wordt gewerkt aan een update waarin meer aandacht voor awareness in brede zin en ihb ondermijning (Oss). • Er wordt gewerkt aan een protocol op basis van risico-scenario's (Oss).

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Ondermijning
Ondermijning aanpakken is een speerpunt in het kader van het veiligheidsbeleid. Hierbij is T&H een belangrijk onderdeel.
De Gemeente Oss is lid van Meld Misdaad Anoniem (MMA), waardoor inwoners altijd de mogelijkheid hebben om anoniem meldingen te maken van vermoedens van criminaliteit. In 2023 zijn er 68 MMA meldingen in totaal binnengekomen, waarvan 49 gerelateerd aan drugs. De rest was divers, van illegale prostitutie tot fraudemeldingen, van 'niet pluis gevoel' tot overlast. Indien MMA-meldingen in het kader van (soft)drugsproductie mogelijk een risico voor de openbare orde kan inhouden en de politie heeft onvoldoende aanvullend bewijs om een onderzoek te starten, zal een bestuurlijke controle worden uitgevoerd, om een eventueel risico voor de openbare orde en veiligheid uit te sluiten.
Per amendement heeft de gemeenteraad bij de programmabegroting 2023-2026 extra € 85.000 per jaar beschikbaar gesteld voor een preventief toezichthouder.

In het jaarverslag 2023[16] rapporteert het college:
1. We hebben in 2022 capaciteit (1 fte) gekregen voor de inzet van een preventief toezichthouder ondermijning voor de bedrijventerreinen en het buitengebied. (2 x 0,5 FTE). Deze toezichthouders gaan actief op pad in het buitengebied en bij bedrijventerreinen om signalen en mogelijke kwetsbaarheden op te halen.
2. We werken samen met de projectleider buitengebied van Bernheze met de partners van het buitengebied, zoals de (preventief) toezichthouders van gemeenten Oss en Bernheze, politie, Omgevingsdienst, Samen sterk in het buitengebied (SSIB), Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA), RIEC, Platform Veilig Ondernemen en de VNG. We gaan een aantal opties bespreken hoe we de samenwerking op het delen van signalen en het uitwisselen van informatie kunnen versterken.

In 2023 is Oss gestart met het actualiseren van het Bibob beleid, waarbij het instrument breder, risico- en signaal gestuurd zal worden ingezet.

In de programmabegroting 2025-2027 schrijft het college over de inzet van BOA's: 'We zien een toename van de druk en overlast op de openbare ruimte. Daarnaast is er sprake van uitbreiding en verzwaring van BOA-taken. Dit vraagt om een andere expertise en taakverdeling van de BOA's. We stellen voor om hiervoor jaarlijks € 54.000 beschikbaar voor te stellen. Er is meer onrust, meer overlast, meer onvrede en er zijn meer ongeregeldheden. Dit zien we terug in de zwaarte en complexiteit van incidenten, de toename van verwarde personen die voor overlast zorgen en de stijging in meldingen van woonoverlast. De BOA's vervullen een belangrijke rol om veiligheid en openbare orde in de wijken te handhaven en ondersteunen steeds vaker de politie bij hun taken. Het is van belang dat de BOA's kunnen inspelen op deze huidige ontwikkelingen. Dit vraagt om een uitbreiding en verzwaring van BOA-taken en een andere expertise en taakverdeling van de BOA's.'

4.4. De vertaling van de beleidskeuzes in prioriteiten

De planning voor veiligheid volgt de lokale ervaringen en de landelijke trend. Prioriteiten moeten voortdurend worden aangepast: het is een dynamisch werkveld. Er worden steeds opnieuw afwegingen voor de uitvoering gedaan en soms komen nieuwe taken bij (bv. mensenhandel). Daarom is het streven om voor veiligheid een tweejarig uitvoeringsprogramma te maken. Er is aandacht voor de problematiek, de werkwijze (veiligheidsaanpakken) en de daaruit voortvloeiende werkdruk. De organisatie moet reageren op de actualiteit en gaat vaak van de ene crisis naar de andere. De geplande/reguliere taken blijven dan liggen. Een juiste balans hierin vinden is een uitdaging, maar hier is aandacht voor.

Het uitvoeringsprogramma voor VTH en TOR/HOR geeft aan hoe de bestuurlijke prioritering wordt ingevuld voor het kalenderjaar. Voor activiteiten die voortvloeien uit de genoemde werkvelden is bepaald waar VTH en TOR/HOR haar capaciteit inzet en uitvoering aan geeft.
Het college geeft aan dat er met de huidige capaciteit voornamelijk wordt ingezet op parkeren, hondenoverlast, verkeerd aanbieden van afval en overlast in de wijk. De meer specifieke taken, zoals ondermijning, handhaving Drank- en Horecawet en aanpak jeugdgroepen worden incidenteel opgepakt. 'Het is vanzelfsprekend dat er niet voor 100% gehandhaafd kan worden, maar het is wel verstandig om hier duidelijke keuzes in te maken.'

In het uitvoeringsprogramma van 2019 heeft het college -bovenop de wettelijke taken- de speerpunten ingevuld:
1. *Jeugdoverlast*. Dit doen de handhavers door regelmatig hangplekken in de surveillance mee te nemen en actief contact te zoeken met de jeugd. Afspraak is dat het toezicht zich beperkt tot hinderlijke en overlast gevende jeugdgroepen. Als er sprake is van criminele of zwaar overlast gevende groepen dan worden de controles door de politie verricht. Momenteel loopt er een pilot met de inzet van straatcoaches om te komen tot een structurele aanpak.
2. *Drank en horecawet*. De verantwoordelijkheid voor het toezicht op de Drank- en horecawet ligt bij de Burgemeester. De controles richten zich in het bijzonder op de in de Wet opgenomen leeftijdsgrenzen waarbij ook de aanwezigheid van een leidinggevende en de sluitingstijd wordt meegenomen. Er zijn incidentele controles (waarvoor geen formatieruimte is gepland) bij supermarkten, slijterijen en para-commerciële inrichtingen, zoals sportkantines en jeugdsozen. Bij evenementen wordt gecontroleerd

16 *Jaarverslag en jaarrekening 2023 Gemeente Oss*

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

als het evenement zich richt op jongeren onder de 18 jaar en of de organisatie zich bij eerdere edities aan de regels heeft gehouden. Is dit niet het geval dan wordt er een controle ingepland.

3. *Vuurwerk*. Tijdens de laatste weken van december worden er extra handhavers in de late diensten gepland om te controleren op het afsteken van vuurwerk. Er worden jaarlijks afspraken gemaakt met bureau Halt en het OM voor het verwijzen van minderjarige verdachten.
4. *Ondermijning*. De ondermijnende criminaliteit richt zich onder andere op mensenhandel, hennepteelt, drugslaboratoria en witwassen van criminele gelden. Vanuit de signalerende rol worden signalen van ondermijning besproken met de ondermijningsambtenaar. Op verzoek wordt gericht gesurveilleerd rondom locaties waar een vermoeden van ondermijning aanwezig is. Deze controles zijn met name signalerend van aard, bijvoorbeeld het noteren van kentekens bij een verdacht perceel. Sinds 2019 is er beleid en zijn er werkafspraken rond toezicht en handhaving m.b.t. ondermijning. Er is aandacht voor signalering en handhaving in branches die gevoelig zijn voor ondermijning (coffeeshop, belwinkels, etc.). Zwaartepunt ligt bij bestuursrechtelijke aanpak,
5. *Evenementen*. De vergunningverlening voor de evenementen en het toezicht op de naleving van de vergunningsvoorwaarden ligt bij de afdeling VTH. Bij evenementen in de openbare ruimte , bijvoorbeeld de Kermis, wordt door handhavers gesurveilleerd. De aandacht gaat daarbij uit naar preventie en het optreden tegen overtredingen die de leefbaarheid aantasten, zoals wildplassen. Bij betogingen en demonstraties wordt toezicht gehouden. Zodra de situatie dreigt te escaleren wordt de politie in kennis gesteld. Zij zijn op dat moment verantwoordelijk voor de openbare orde.
6. *Calamiteiten*. Bij calamiteiten wordt ook de assistentie van T&H ingeroepen. Er worden o.a. afzettingen bemand en het verkeer wordt geregeld. Een voorbeeld hiervan is het ongeval met de Stint.
7. *Strafrechtelijke handhaving*. In de strafrechtelijke handhaving van de lokale veiligheid, leefbaarheid en de naleving van regels is een belangrijke rol weggelegd voor de boa's. De boa's hebben een zelfstandige toezichthoudende en handhavende taak waar het gaat om optreden tegen overlast en verloedering in de openbare ruimte. Er is een duidelijk onderscheid tussen leefbaarheid en openbare orde. Handhaving van de openbare orde is expliciet voorbehouden aan de politie.

In de jaren 2020-2022 zijn de prioriteiten minder expliciet geformuleerd. Een analyse van de uitvoeringsplannen geven hiervan een overzicht (zie figuur 2).

Figuur 2: Prioriteiten in uitvoering VTH Oss zoals benoemd in de uitvoeringsplannen

	2019	2020	2021	2022	2023
Jeugdoverlast	x				
Drank en horecawet	x			x	x
Vuurwerk	x				
Ondermijning	x				x
Evenementen	x	x	x		x
Calamiteiten	x				
Strafrechtelijke handhaving	x				
Maasland interventieteam		x	x	x	x
Naleving van de terrasvergunningen		x	x	x	
Toezicht op energiebesparing bedrijven		x	x		
Duurzaamheid		x	x		x
Buitengebied - transitie van de landbouw				x	
Behoud van cultureel erfgoed				x	x
Basisregistratie Personen (BRP)				x	
Overbewoning					x
Recreatieparken					x
Afval					x

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Voor het uitvoeringsprogramma van 2023 heeft het college een opinienota voorgelegd aan de raad over de strategische keuzes en prioriteiten voor T&H.
In deze nota benoemt het college de volgende prioriteiten:

1. *Overbewoning*
2. *Bijdragen aan openbare orde en veiligheid* door:
   - Preventief toezicht (in samenwerking met het RIEC, de ZLTO, de ODBN en waterschap AA en Maas) met als doel inzicht te krijgen in patronen en hotspots van (potentiële) ondermijningsrisico's in het buitengebied, meer risicobewustzijn bij ondernemers (en burgers) in het buitengebied, en het vergroten van meldingsbereidheid, hulp bieden aan burgers die te maken hebben met ondermijning en een eerste inzicht in potentieel voor ondermijning gevoelige adressen op bedrijfsterreinen.
   - Bredere en consequente inzet van de wet Bibob vanwege de preventieve werking en de bijdrage aan de informatiepositie van de gemeente.
   - Structurele inzet van het Maasland Interventieteam (MIT) met overbewoning als een prioriteit, maar ook illegale prostitutie, het signaleren van misstanden, het signaleren van mensenhandel, naast de complexe casussen die voortvloeien uit de signalen.
3. *Recreatieparken*[17], met een focus van de inzet op het goed in kaart brengen hoe de parken erbij liggen.
4. *Behoud van cultureel erfgoed*, waarin een systematischer aanpak moet gaan plaatsvinden om het cultureel erfgoed te behouden.
5. *Duurzaamheid* (in samenwerking met de OBDN): na een jaar aansporing tot vrijwillige navolging van de milieuregels tot verduurzaming van bedrijven wordt handhaving ingezet.
6. *Zwerfafval, afvaldumpingen en verkeerd aangeboden (huishoudelijk) afval* wordt aangepakt door het intensiveren van de handhaving (door TOR-HOR) daarop. Daarbij moet het instrument 'bestuurlijke boete' zoals vastgelegd in de afvalstoffenverordening, consequenter worden ingezet. Om dat te realiseren wordt de BOA-capaciteit per 1 januari 2024 uitgebreid.
7. Voor de *horeca* is actualisering van het vergunningenbestand en het handhaven van de actualiteit van de vergunningen een prioriteit.
8. Bij *evenementen* ligt de focus op de risicobeheersing maar bij de vergunningverlening kan ook gekeken worden naar hoe een evenement een extra positieve bijdrage kan leveren aan de sociale cohesie.

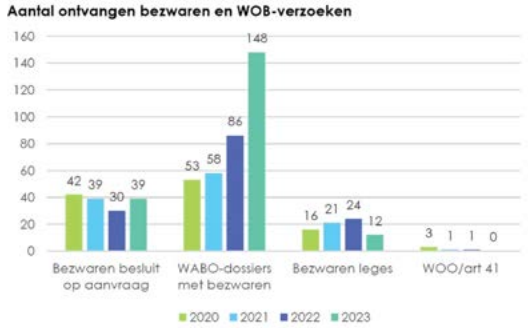
Op een politieke avond op 8 december 2022 is aan de hand van een opinienota besproken wat de raad van belang vindt. Tijdens deze bijeenkomst merkte een aantal fracties op dat ze met de voorliggende nota te weinig informatie hebben voor een afweging. Men had met name behoefte aan informatie over de benodigde capaciteit voor de wettelijke basistaken en wat er daarna 'over' is om te prioriteren.
Op basis van de politieke voorkeuren van de fracties werd vooral aandacht gevraagd voor de aanpak van zwervend en gedumpt afval, voor overbewoning en voor ondermijning.

4.5. Bezwaar en beroep

Wanneer de gemeente besluit over te gaan tot handhaving, kunnen inwoners eerst bezwaar maken tegen de maatregel (bij de gemeente zelf) en wanneer ze het niet eens zijn met de beslissing op het bezwaar kunnen ze bij de rechter in beroep gaan. Het gaat hier met name over bezwaar in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Bezwaar op verkeersboetes worden door het Centraal Justitieel Incassobureau behandeld. Hiervan heeft de gemeente geen overzicht. De uitvoering van T&H in het fysieke en veiligheidsdomein heeft geleid tot bezwaar- en beroepsprocedures (zie figuur 3).

Uit de beschikbare informatie blijkt dat het aantal bezwaren op WABO dossiers in de loop der jaren over het algemeen is toegenomen. Deze trend kan worden verklaard door de toename van het aantal Wabo-aanvragen. Er is echter geen eenduidige verklaring voor de toename van het aantal bezwaren in 2022 en 2023. Er wordt een toenemende complexiteit van de bezwaren in 2023 geconstateerd. De bronnen geven geen informatie over trends in beroepsprocedures.

Figuur 3: aantal ontvangen bezwaren in 2020-2023

17 *In het VTH jaarverslag 2023 is de achtergrond van deze prioriteit verduidelijkt: uit landelijke en provinciale onderzoeken blijkt dat een groot aantal recreatieparken in Nederland gebruikt wordt voor allerlei activiteiten anders dan recreatie. Er kan sprake zijn van ondermijnende activiteiten, permanente bewoning, huisvesting van arbeidsmigranten, mensenhandel, brandonveilige situaties, etcetera. Of hiervan ook sprake is op de Osse recreatieparken en zo ja, in welke omvang, is niet duidelijk. Daarom is er in 2024 een zogenoemd "Veiligheidsbeeld" van de recreatieparken gemaakt.*

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

De gemeente heeft geen overzicht van de resultaten van deze procedures. Er is derhalve ook geen inzicht in de gevolgen van de procedures en geen terugkoppeling naar de uitvoerders over eventueel benodigde aanpassingen naar aanleiding van uitspraken op bezwaar of beroep.

4.6. De toezicht en handhaving door partners

Een gedeelte van T&H wordt uitgevoerd door externe partners. Dit is vaak wettelijk zo geregeld. De gemeente houdt de eindverantwoordelijkheid en heeft veelal een sturende en controlerende taak.

Brandweer Brabant Noord

De brandweer is onderdeel van de veiligheidsregio Noord Brabant en heeft een sector risicobeheersing en een sector brandweerzorg.
De sector Risicobeheersing zet zich in voor het voorkomen en beperken van de kans op brand en de schadelijke gevolgen ervan. Zij brengen risico's in beeld, adviseren over het verhogen van brandveiligheid en stimuleren brandveilig gedrag. Met als doel minder slachtoffers en minder onherstelbare schade.

Aan de brandweer zijn de volgende T&H taken uitbesteed:
- Publieksvoorlichting (vragen, Brandweer op school, Gastlessen beroepsonderwijs, Brandveilig leven)
- Bouw
- Evenementenveiligheid (vergunningen en controle)
- Bedrijfsveiligheid (Risicorelevante bedrijven, BRZO-bedrijven[18], Keurmerk Veilig Ondernemen)
- Voorbereidende adviesgesprekken
- Omgevingsveiligheid
- Eerste hulp bij ontruimen
- Geen nood bij Damp
- Risicogericht toezicht totaal

De veiligheidsregio, een gemeenschappelijke regeling (GR), presenteert jaarlijks een overzicht van de resultaten, de kosten en de plannen voor de komende tijd. Daarbij worden zowel de specifieke taken voor Oss als de gemeentelijke financiële bijdrage verantwoord.
In de GR heeft iedere gemeente en ook de politie één stem. De meerjarenbeleidsplannen, evenals de begroting en de jaarrekening worden door de raad vastgesteld.

ODBN

Milieucontroles worden uitgevoerd door de Omgevingsdienst Brabant Noord. De basis van de milieu-werkzaamheden is het Werkprogramma ODBN, dat de gemeente elk jaar samen met de ODBN opstelt. Het werkprogramma is opgebouwd uit vier onderdelen:
- Vergunningverlening (basis- en VTH-verzoektaken);
- Toezicht en handhaving (basis- en VTH-verzoektaken);
- Juridische ondersteuning (basis- en VTH-verzoektaken);
- Overige verzoektaken.

De ODBN is een gemeenschappelijke regeling van 10 gemeente en de provincie Noord-Brabant en voert taken uit op het gebied van de fysieke leefomgeving. Vergunningverlening, toezicht en handhaving. De ODBN legt de gemeenteraad jaarlijks de (concept) jaarrekening voor ter kennisname en de ontwerpbegroting ter zienswijze.

GGD Hart voor Brabant

De wetgever heeft bepaald dat het toezicht op voorzieningen voor de jeugd bij de GGD moet worden belegd. Het gaat dan om:
- Voorzieningen voor gastouderopvang (VGO)
- Gastouderbureaus (GOB)
- Buitenschoolse opvang (BSO)
- Kinderdagverblijven (KDV)

GGD Hart voor Brabant voert namens deelnemende gemeenten taken uit in het kader van de Wet Publieke Gezondheid. De jaarlijkse begroting geeft aan welke koers zij hanteert voor het betreffende jaar en welke plannen en projecten zij daarvoor wil uitvoeren. Via de zienswijze kan de gemeenteraad zijn beleidsmatige aandachtspunten meegeven.

	2020	2021	2022	2023
Inspecties kinderopvang	*		159	190
Meldingen calamiteiten WMO			5	9

** Tijdens de Corona-lockdown zijn reguliere, fysieke inspecties gedeeltelijk stopgezet en zijn enkel de noodzakelijke inspecties uitgevoerd.*

18 Bedrijven waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn en die vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen 2015.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

5. Kosten van T&H

Een overzicht van de kosten en inkomsten van toezicht en handhaving zijn niet uit de P&C documenten of de jaarverslagen van VTH TOR/HOR te halen. Aan de organisatie is gevraagd deze gegevens aan te leveren. Dit levert het volgende plaatje op.

Figuur 4: Overzicht middelen voor toezicht en handhaving over de jaren 2020-2023.

Middelen T&H Oss	2020	2021	2022	2023
Kosten				
personeelskosten VTH T&H	€ 1.184.092	€ 1.163.052	€ 1.467.738	€ 1.678.578
Externe/tijdelijke inhuur VTH T&H	€ 195.829	€ 54.544	€ 43.145	€ 96.743
personeelskosten IBOR TOR/HOR	€ 878.747	€ 822.435	€ 820.356	€ 861.383
Externe/tijdelijke inhuur IBOR TOR/HOR	€ 164.899	€ 316.120	€ 384.949	€ 99.529
GGD* en **	€ 137.520	€ 108.609	€ 176.749	€ 205.310
Veiligheidsregio/ brandweer/GHOR	€ 5.016.695	€ 5.325.016	€ 5.639.699	€ 5.956.339
ODBN*	€ 1.295.597	€ 1.292.448	€ 1.322.118	€ 1.388.661
Kosten materieel		kan niet worden gespecificeerd		
Kosten overhead		kan niet worden gespecificeerd		
Overige kosten		kan niet worden gespecificeerd		
Inkomsten				
Subsidies		kan niet worden gespecificeerd		
Boetes etc		kan niet worden gespecificeerd		
Overige inkomsten		kan niet worden gespecificeerd		
TOTAAL	**€ 3.856.684**	**€ 3.757.207**	**€ 4.215.056**	**€ 4.330.205**

Opmerkingen bij dit overzicht:
Het jaar 2024 is niet opgenomen in het overzicht, maar in dat jaar zal een forse(re) stijging te zien zijn vanwege de CAO voor gemeente-ambtenaren (zowel personeel gemeente als ODBN en GGD) en 4 extra fte voor de aanpak van Overbewoning (3 bij T&H VTH en 1 bij TOR/HOR)
Team veiligheid heeft geen uitvoerende T&H-taken en is derhalve niet in dit overzicht meegenomen.

* De jaren 2020 en 2021 zijn coronajaren geweest waarbij met name in 2021 door zowel de GGD als ODBN minder werk is verricht. Ook heeft de afdeling VTH in deze coronajaren vacatures tijdelijk niet ingevuld vanwege de onzekerheid over de hoeveelheid werk.

** Vanaf 2023 is het toezicht door de GGD (Kinderopvang) toegenomen vanwege een aanpassing in wetgeving ten gevolge waarvan ook gastouderlocaties bezocht moeten worden.

Voor de raad is het van belang inzicht te hebben in de extra kosten of de mogelijkheden om kosten te verschuiven bij het vaststellen van speerpunten voor T&H.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

6. Monitoring en rapportage

Wat er nodig is voor monitoring en rapportage van toezicht en handhaving is gedeeltelijk wettelijk vastgelegd, voor het overige is het van belang om vast te stellen of het voorgenomen beleid wordt uitgevoerd zoals gepland en of het het effect heeft dat je wil bereiken.

6.1. Wettelijk kader

De wet VTH is op 12 april 2016 van kracht geworden. In het Besluit omgevingsrecht (BOR) is de verplichting opgenomen om te monitoren en rapporteren. Dit geldt zowel voor toezicht en handhaving als voor vergunningverlening.
Het is een wettelijke verplichting jaarlijks te rapporteren aan de gemeenteraad.[19]
In deze rapportage komt minimaal aan de orde:

- of het uitvoeringsprogramma is uitgevoerd;
- in hoeverre de activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van de gestelde doelen;
- of de doelstellingen zijn bereikt;
- of de activiteiten zijn uitgevoerd volgens de prioriteitenstelling.

De rapportage verbindt de monitoring en de beleidsevaluatie.

6.2. De uitvoering van de monitoring: terugkijken en vooruit kijken

Evaluatie van de uitvoering van het veiligheidsbeleid en de vraag 'hoe weet je of je het goede doet' is een doorlopend proces. Er wordt vaak per situatie bekeken wat er gedaan is en hoe dat verbeterd kan worden. Een voorbeeld bij de enorme brand bij distributiecentrum Vice Versa deed iedere betrokken partij wat gedaan moest worden, de regie ligt bij calamiteiten bij de brandweer, maar is de conclusie getrokken dat binnen de gemeente ook integrale regie nodig is om de gewenste snelheid van handelen te realiseren. Er wordt dus geëvalueerd en bijgesteld op basis van incident-bespreking. Uiteindelijk vindt het resultaat van de evaluatie zijn beslag in de plannen voor het volgende jaar of de aanpassing van processen.
Er wordt systematisch gewerkt met monitoring. Er is wekelijks politieoverleg waarbij aan de orde komt wat er speelt, zoals overlast op straat, huissluitingen e.d. Essentieel voor het goed verlopen van handhaving is de snelheid en het afstemmen van de processen. De bestuursrapportage ligt er dezelfde dag en is zo gemaakt dat de politie die kan gebruiken.
Veel wordt besproken maar niet uitgebreid vastgelegd. Dat gebeurt wel als er gevoelige zaken aan de orde zijn. Dan wordt alles in een logboek vastgelegd. Men houdt voortdurend de vinger aan de pols en er wordt strategisch personeel op straat ingezet.
De afdeling VTH rapporteert in de jaarverslagen overzichtelijk over de resultaten ten aanzien van de vastgestelde doelstellingen. Dit gebeurt zowel kwalitatief (op de doelen, de VTH-taken en de speerpunten) als kwantitatief (Vergunningverlening en Juridische ondersteuning WABO
Resultaten Taken Toezicht en handhaving bouwen en RO en de resultaten van de programmatisch Toezicht & Handhaving. Dit geeft een overzicht van het resultaat van de uitvoering, de zaken die daarin opvallen en -waar voorhanden- de verklaring daarvan.
De afdeling VTH zou graag naast de wettelijk voorgeschreven vrij uitgebreide en gedetailleerde rapportage voor de raad aan te vullen met factsheets, waarop raadsleden in een oogopslag kunnen zien wat de belangrijkste resultaten en wat de afwijkingen zijn. Daarvoor is het ook van belang te weten wat de raad wil weten.

Oss hanteert een urenmatrix, opgesteld op basis van een inschatting over het aantal:

- klantvragen en,
- programmatische en incidentele toezicht- en handhavingsacties.

In de Urenmatrix is ingeschat hoeveel tijd en capaciteit er nodig is om alle klantvragen en acties uit te voeren. Dit is onderverdeeld per team en gedaan op basis van:

- Ervaringscijfers
- COGNOS rapportages (een business intelligence-tool voor webgebaseerde rapportage en analyse)
- Urenregistratie.

Door de gegevens uit deze programma's te combineren, is het op elk moment en op een redelijk eenvoudige manier te zien of de uitvoering volgens planning verloopt.
De tussenresultaten worden minimaal 4 keer per jaar besproken in de verschillende cluster-overleggen. Op basis hiervan kan het programma of de capaciteit worden aangepast.
Wanneer de behoefte ontstaat om het beleid of beleidsdoelen opnieuw te bekijken, dan wordt dit meegenomen in de omgevingsanalyse voor het volgende jaarplan.

In het jaarverslag VTH worden prioriteiten en ontwikkelingen uit het VTH-uitvoeringsplan beoordeeld en wordt vastgesteld of deze prioriteiten behaald zijn, deels behaald, of niet behaald zijn. Ook de kwantitatieve inzet op diverse terreinen wordt gerapporteerd met een overzicht van de ontwikkeling in de afgelopen jaren.

De monitoring van de resultaten van T&H door externen kan de gemeente doen via de jaarverslagen. Onderdeel daarvan is de rapportage van klachten

19 *artikel 7.7 van het Besluit omgevingsrecht*

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

van inwoners. Alle externen hebben een eigen klachtenprocedure en rapporteren daarover in hun jaarverslagen. De rekenkamer heeft hierbij geen bijzonderheden opgemerkt.

De monitoring en evaluatie van het integraal uitvoeringsprogramma veiligheid wordt jaarlijks gedaan in de driehoek van gemeente, politie en openbaar ministerie. De evaluatie is een verantwoording van wat wel en niet gedaan is. Hier wordt ook de impact van onverwachte gebeurtenissen (corona, opvang Oekraïners, de grote brand) op die uitvoering meegenomen. De evaluatie leidt ook tot een vooruitzicht op de komende uitvoering. Het is geen beoordeling van effectiviteit.
Er worden jaarlijks cijfers gerapporteerd, maar die zeggen vaak lang niet alles.[20] Je ziet ook een continue verschuiving. Het effect van extra nadruk op ondermijning is lastig te meten. Vergelijk het met grasmaaien: je haalt een laag weg en het groeit weer aan. Als er een bende wordt opgeruimd wordt dat gat snel door andere gevuld.

20 *In de jaarcijfers is nu de streefwaarde weggehaald omdat dat vaak vreemd en bovendien nietszeggend is. Cijfers met betrekking tot veiligheidsgevoel zijn enorm subjectief. Deze kunnen op de lange termijn wel bruikbaar zijn.*

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

6.3. Effecten van T&H

De gemeente Oss voert geen effectmetingen uit voor toezicht en handhaving. Wel is duidelijk dat de gemeente monitoring en evaluatie belangrijk vindt voor de effectiviteit van T&H. Er worden data verzameld om direct of indirect de effectiviteit van T&H te meten, maar er worden geen concrete voorbeelden van effectmetingen gegeven:

- In de programmabegroting en uitvoeringsprogramma's worden doelstellingen en indicatoren geformuleerd voor de inzet van T&H. Dit geeft aan dat de gemeente de voortgang van VTH-activiteiten wil meten en beoordelen of de gewenste resultaten worden behaald. Er is niet uitgewerkt hoe dat gebeurt.
- In het VTH-jaarverslag worden de resultaten van de inzet van VTH beschreven. De gemeente verzamelt data over de uitgevoerde controles, handhavingsacties en andere T&H-activiteiten.
- De inzet van preventieve toezichthouders wordt in 2025 geëvalueerd. Dit suggereert dat de gemeente de effectiviteit van deze inzet wil meten en beoordelen of de gewenste resultaten worden behaald.
- In 2025 moet een monitor voor afvaldumpingen worden opgezet. Dit geeft aan dat de gemeente de effectiviteit van de aanpak van afvaldumpingen wil meten.
- Brabantse norm: De gemeente wil voldoen aan de 'Brabantse norm' voor weerbaarheid tegen ondermijning. Deze norm stelt eisen aan de informatiepositie van gemeenten, wat suggereert dat de gemeente data gaat verzamelen en analyseren om aan de norm te voldoen.

Hoewel de documenten geen concrete voorbeelden van effectmetingen geven, is er dus wel aandacht voor het meten van de resultaten van toezicht en handhaving. De gemeente wil inzicht in de effectiviteit van haar aanpak en streeft naar verbetering toezicht en handhaving. Een idee dat er nu leeft binnen VTH is om de speerpunten van T&H om te zetten in concrete doelstellingen om zo in het jaarverslag te kunnen rapporteren wat er is bereikt.

De provincie vraagt om een effectrapportage, hoewel dat niet in de wet staat. Dit is volgens de organisatie nog wel een zoektocht. Binnen de gemeente worden effecten vooral gedefinieerd op basis van de bedoeling van het beleid en de uitvoering. Daarop wordt niet specifiek gemonitord of gerapporteerd.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

6.4. De mening van de inwoners van Oss

De rekenkamer heeft via het burgerpanel van Oss de inwoners gevraagd naar hun mening over de uitvoering van toezicht en handhaving.

Bij veel plaatsen hebben we mensen gevraagd om hun mening in eigen woorden te geven. Hiervan hebben ook mensen veel gebruik gemaakt. Uit de opmerkingen van de respondenten komt vooral naar voren dat men toezicht en handhaving belangrijk vindt. Vooral handhaving op afval- en verkeersovertredingen worden genoemd. Hieronder zijn alle antwoorden in een woordwolk weergegeven.

Figuur 5: Woordwolk uit alle open vragen van het survey naar toezicht en Handhaving.

Uit het survey blijkt een grote eensgezindheid over het belangrijkste aandachtspunt voor toezicht en handhaving: illegale afvaldumping (95% van de respondenten) . Daarna volgen op het overzicht van *belangrijke thema's* voor toezicht en handhaving: de productie/handel van drugs[21]. Met 79% vinden de meeste mensen ook verkeersoverlast en drugsgebruik belangrijke aandachtspunten.
Minder dan de helft van de mensen vindt fietsen in het centrum, illegaal bouwen en hinderlijk geparkeerde/achtergebleven fietsen van belang voor T&H.

Degenen voor wie *verkeersoverlast* een (heel) belangrijk aspect is, vinden vooral dat er opgetreden moet worden tegen:
1. snelheidsovertredingen,[22]
2. parkeren op het trottoir,
3. en parkeren zonder parkeerkaart op een gehandicaptenparkeerplaats.

Er zijn wel een verschillen te zien tussen de respondenten die in de stad wonen en in de dorpen. Bij bijvoorbeeld 'fietsen in het centrum' wordt meer overlast ervaren bij mensen uit de stad en bij 'parkeer- verkeersoverlast rondom scholen' wordt meer als overlast ervaren door mensen in de dorpen.

Over *veiligheid* zegt de meerderheid van de respondenten dat zij zich zelden of nooit onveilig voelen in de eigen buurt. Op de vraag wat de gemeente kan doen om het veiligheidsgevoel van inwoners te vergroten wordt vooral genoemd:
1. meer zichtbaarheid van Boa's,
2. vroegtijdig problemen signaleren en aanpakken,
3. verloedering van de buurt tegen gaan,
4. en meer politie op straat.

Verschillen tussen stad en dorpen zit vooral in meer zichtbaarheid van Boa's en het tegengaan van verloedering in de buurt. Deze worden vaker genoemd door mensen uit de stad.

Overlast in eigen buurt komt het meest voor en wordt het sterkst ervaren voor:
1. Hondenpoep
2. Te hard rijden
3. Rommel op straat

Inwoners van de stad signaleren vaker zaken als rommel op straat, parkeerproblemen en vernield straatmeubilair.

De meeste respondenten hebben geen ervaring met online criminaliteit. Bijna iedereen kent 'meld misdaad anoniem' maar de provinciale website 'brabantveilig.nl' is nauwelijks bekend.

21 *Toezicht en handhaving op de productie van en handel in drugs is een taak van de politie, BOA's hebben hooguit een signalerende taak.*

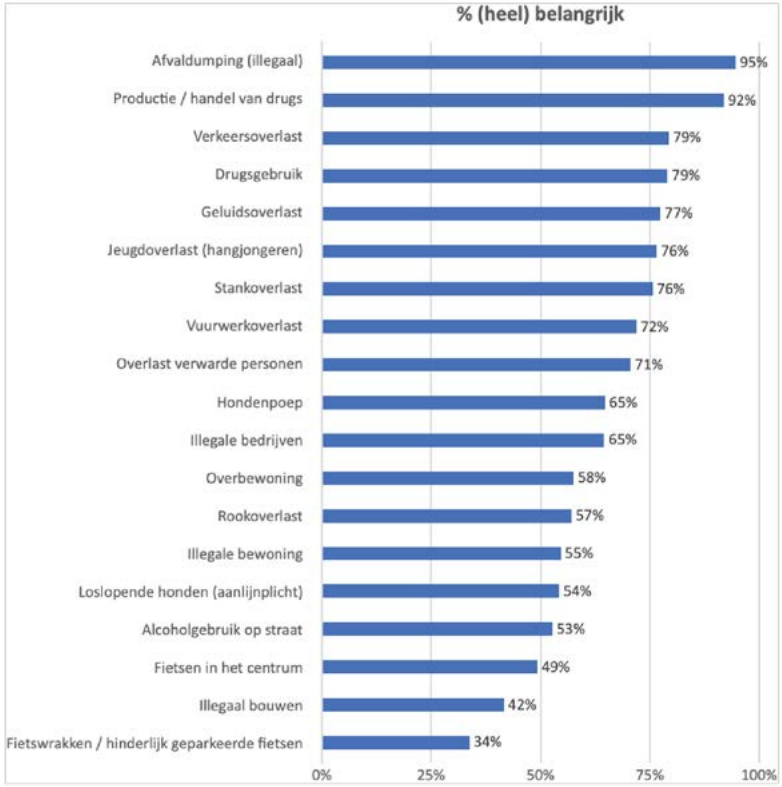
22 *Handhaven bij snelheidsovertredingen is een taak van de politie*

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Een overzicht van de belangrijkste thema's voor T&H staat in figuur 6. Voor een overzicht van de resultaten van dit survey zie bijlage 7.

De rekenkamer concludeert dat inwoners meer last hebben van het gedrag van hun mede-inwoners die zich niet aan de regels houden dan van crimineel gedrag. De meeste mensen (73%) voelen zich overwegend veilig in eigen buurt. Inwoners vinden het wel heel belangrijk dat er toezicht en handhaving is op de productie en handel van drugs (93%), een taak van de politie. Zij hebben echter veel vaker last van hondenpoep (83%), te hard rijden (80%) en rommel op straat (76%). Overlast van drugsgebruik ervaren zij veel minder (33% in de stad en 24% in de dorpen).

Figuur 6: Een overzicht van de belangrijkste aandachtspunten voor toezicht en handhaving voor inwoners van Oss (N=734).

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

7. Betrokkenheid van de gemeenteraad

7.1. De rol van de raad in beleid voor T&H

De gemeenteraad dient een sturende en actieve rol binnen veiligheid te nemen door het aangeven van prioriteiten, het scheppen van randvoorwaarden en het beschikbaar stellen van de nodige financiën. (beleidskader integrale veiligheid 2019-2022). Wat betekent dat in de praktijk?

VTH-TOR/HOR rapporteert twee maal per jaar aan de gemeenteraad: De eerste keer is aan het begin van het jaar bij het vaststellen van het jaarlijks VTH-TOR/HOR uitvoeringsplan.
De tweede keer is een aantal maanden later. Dan volgt een cijfermatige evaluatie over de uitvoering van de afdeling VTH en de externe stakeholders in de vorm van het VTH-jaarverslag.

De raad heeft alle jaarplannen en jaarverslagen voor VTH en TOR-HOR in de jaren 2019-2023 ontvangen en meestal voor kennisgeving aangenomen.

Bij het Jaarverslag VTH-plan 2022 en uitwerking VTH-TOR HOR Uitvoeringsplan 2023 is er een uitgebreide discussie geweest in de raad over de speerpunten voor T&H.
De gemeenteraad heeft in 2023 uitgebreid stilgestaan bij de gewenste prioriteiten in de uitvoering van T&H.
Een gedeelte van de prioriteiten komt uit het coalitieprogramma en aanvullend heeft de raad per motie de twee speerpunten 'afval' en 'overbewoning' toegevoegd.

Het integraal veiligheidsbeleid wordt een keer per vier jaar vastgesteld en gepresenteerd aan de raad (door middel van een informatiebijeenkomst) met de vraag welke thema's zij van belang vinden en wat hun prioriteiten zijn. De rol van de raad in veiligheidsbeleid is volgens de portefeuillehouder helder. In de opiniecommissie wordt de mening van de raad opgehaald, het beleid wordt besproken, bij de begroting wordt het programma veiligheid in de commissie sociaal bestuurlijk behandeld. Voor het beleidsterrein veiligheid constateert de burgemeester dat er weinig vragen worden gesteld, raadsleden snappen het, zijn tolerant. Zij geven wel de signalen uit de samenleving.
De burgemeester zegt er wel op te letten dat er 'niet achter het ongenoegen wordt aangelopen maar dat er beweging wordt gecreëerd'. Het werkterrein voor veiligheid is 80% basis (de dagelijkse leefomgeving), 15% projectmatige aanpak van veiligheidsthema's en 5% incidenten. De rol van de raad zou moeten zijn dat zij vraagstukken binnen het veiligheidsdomein agenderen, vragen stellen over actuele (landelijke) thema's (hoe is het in Oss?) en tips doorgeven.

In de praktijk van het veiligheidsbeleid vindt het college het van belang om de raad te betrekken bij evaluatie maar gebeurt dat volgens de burgemeester slechts incidenteel. Dit is deels om te zorgen dat er -door de informatie aan de raad van de evaluatie binnen het veiligheidsbeleid- geen verhalen via de pers op straat terecht komen. Deels omdat uiteindelijk het resultaat van de evaluatie zijn beslag in de plannen voor het volgende jaar vindt of in de aanpassing van processen.

Voor de burgemeester is het vertrouwen dat de raad heeft in de burgemeester daarbij essentieel. Zij ervaart dat zij ruimte krijgt. De raad stelt weinig openbare vragen, maar raadsleden weten de burgemeester te vinden bij signalen. Waar mogelijk wordt wel gezorgd voor optimale transparantie. Tegelijkertijd is het niet de bedoeling de aanpak en strategie van bestrijding van criminaliteit openbaar te maken, dat bepaalt de grens.

Raadsleden hebben volgens de burgemeester invloed op het beleid en de keuzes die worden gemaakt. Zij moeten daarop alert zijn en de signalen die zij krijgen aankaarten. Het is wel van belang dat helder is wat de rollen zijn. De burgemeester gaat over de openbare orde, maar politie en justitie over het strafrecht. Deze taakverdeling bepaalt ook de positie van de burgemeester en de rol in beleid van de raad.
De raad heeft een rol in het signaleren van zaken die spelen in de samenleving. Overbewoning is daarvan een goed voorbeeld. De overlast (geluid, parkeren) werd aangekaart vanuit de raad. Dit is als project opgepakt. Met behulp van de basisregistratie en gegevens van nutsbedrijven zijn panden gesignaleerd en wordt daarop handhaving ingezet.
Alle signalen die de raad geeft worden besproken in de driehoek. Zo zijn er door een raadslid zorgen uitgesproken over femicide, dat is opgepakt. De signalen over overbewoning hebben geresulteerd in een projectaanpak. Volgens de organisatie zou het vragen naar wat de raad belangrijk vindt explicieter kunnen gebeuren want het is belangrijk: 'Indien de raad dat wenselijk vindt, zou dat vaker kunnen gebeuren. We proberen een keer per jaar een themabijeenkomst te plannen maar dat lukt niet altijd (ook door de drukke agenda's van de raad).

De burgemeester is scherp op het vertrouwen in de burgemeester en is alert als het nodig is om dat aan te scherpen. Ongemakkelijk dilemma is daarbij dat hoe vaker je het hebt over veiligheidsincidenten hoe meer dat aan het imago van Oss kleeft.
De raad ontvangt een jaarverslag gemaakt voor veiligheid en voor ondermijning. Presentatie daarvan vindt vaak plaats aan de hand van krantenartikelen, dan kan aan die openbare informatie duiding worden gegeven.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

7.2. Prioriteiten van de raad in gemeentelijke T&H

Een gesprek met de raad over welke zaken van toezicht en handhaving binnen de gemeentelijke taken zij het belangrijkste vinden om aan te pakken geeft het volgende beeld:

Figuur 7: prioriteiten van de raad in oktober 2024

Onderwerpen van toezicht en handhaving in volgorde van prioriteit voor de raad

1. Zwerfafval
2. Overlast verwarde personen
3. Jeugdoverlast
4. Drugsgebruik
5. Hondenpoep
6. Geluidsoverlast
7. Alcoholgebruik op straat
8. Vuurwerkoverlast
9. Verkeersoverlast
10. Loslopende honden (aanlijnplicht)
11. Illegaal bouwen
12. Rookoverlast

Zwerfafval heeft voor de raad, net als voor de inwoners, de hoogste prioriteit. Raadsleden geven hierbij aan dat zij van mening zijn dat een schone omgeving voor beter gedrag van mensen en voor een beter imago van de gemeente zorgt. Zij uiten daarbij hun zorgen over de mogelijkheden die er zijn om mensen aan te spreken. Dit zou mogelijk een taak van de BOA's kunnen zijn. Ook afval dat op particulier terrein ligt is moeilijk aan te pakken maar heeft wel dezelfde negatieve effecten.

Bij overlast door verwarde personen wordt de relatie gelegd met hulp aan deze mensen, als een goede manier om te handhaven. Het lastig vallen van vrouwen mag toegevoegd worden aan het lijstje van overlast.

Figuur 8: gewenste aandachtsgebieden bij het stellen van prioriteiten volgens de raad in oktober 2024

Op de vraag op basis waarvan de raad wil dat prioriteiten worden gesteld bij toezicht en handhaving worden veiligheid, leefbaarheid en schoon en gezond het vaakst genoemd. De overige aandachtspunten betreffen duidelijkheid: in communicatie en in optreden.

Raadsleden geven in hun toelichting een aantal zaken mee waar het college rekening zou moeten houden bij het informeren van de raad:

- Geef inzicht in het budget en in wat er nog over is na het uitvoeren van de wettelijke taken.
- Geef inzicht in welke zaken een probleem vormen dat het college dringend wil aanpakken.

De raad geeft nog een aantal zaken mee die zij van belang vinden:

- Beleid voor T&H moet streng, hard, eerlijk en transparant zijn. Dan werkt het ook preventief.
- De uitvoering moet zichtbaar zijn, zodat mensen weten dat hun klachten serieus worden genomen en er wat mee gedaan wordt.

Tenslotte: raadsleden worden aangesproken op incidenten. Om daar goed mee om te kunnen gaan vinden zij meer terugkoppeling gewenst.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Bijlage 1

Normenkader

Normen	Beoordeling
Beleid	
Vastgesteld beleid	• Er is een (integraal) toezicht- en handhavingsbeleid vastgesteld. • Het handhavingsbeleid voldoet aan de procescriteria voor professionele handhaving uit het Besluit omgevingsrecht (Bor). • Het beleid bevat een communicatiestrategie om het naleefgedrag in de lokale samenleving te vergroten.
Welke doelen wil(de) de gemeente bereiken met het beleid op toezicht en handhaving?	• De doelen zijn SMART geformuleerd en gericht op prestaties, naleefgedrag en zo mogelijk effecten en indicatoren. • Op basis van een omgevings- en risicoanalyse zijn de doelen geprioriteerd.
Welke stakeholders zijn bij de totstandkoming en vaststelling van het beleid betrokken geweest?	• Alle bij de handhaving (van het fysiek domein) betrokken actoren binnen en buiten de gemeente zijn betrokken geweest bij de ontwikkeling van het beleid (zoals brandweer, politie en RUD).
Welke beleidskeuzes worden gemaakt in het licht van de schaarse middelen?	• In het beleid wordt aangegeven op welke wijze keuzes worden gemaakt door prioritering, door samenwerking en door de inzet van technologische middelen.
Hoe is het beleid uitgewerkt in uitvoeringsprogramma's?	• Er is een jaarlijks uitvoeringsprogramma opgesteld waarin de toezicht- en handhavingsactiviteiten en beoogde prestaties een directe relatie hebben met de in het handhavingsbeleid geformuleerde prioriteiten en handhavingsdoelen.
Uitvoering	
Welke concrete acties op toezicht en handhaving zijn in de periode 2018-2021 uitgevoerd (aantallen)?	• Geen normen
Liggen deze acties in lijn met het vastgestelde beleid en de uitvoeringsprogramma's?	• De uitgevoerde toezicht- en handhavingsactiviteiten zijn in overeenstemming met de beleidskaders en de daarbij behorende uitvoeringsprogramma's. • De toezichts- en handhavingsactiviteiten komen overeen met de geplande activiteiten zoals vastgelegd in het uitvoeringsprogramma.
Welke prioriteiten zijn in de uitvoering gesteld?	• Op basis van een risicoanalyse zijn prioriteiten op activiteiten gesteld.
Tot hoeveel en welke bezwaar- beroepsprocedures heeft de uitvoering geleid?	• Geen normen
Welke gevolgen hebben deze procedures gehad?	• Geen normen
Monitoring	
Hoe Is de uitvoering van het beleid gemonitord?	• Er is per doelstelling tenminste één prestatie indicator, naleefindicator en/of effectindicator gedefinieerd en deze is begrensd in de tijd. • Er vindt meting of registratie plaats van prestaties, naleefgedrag en effecten.

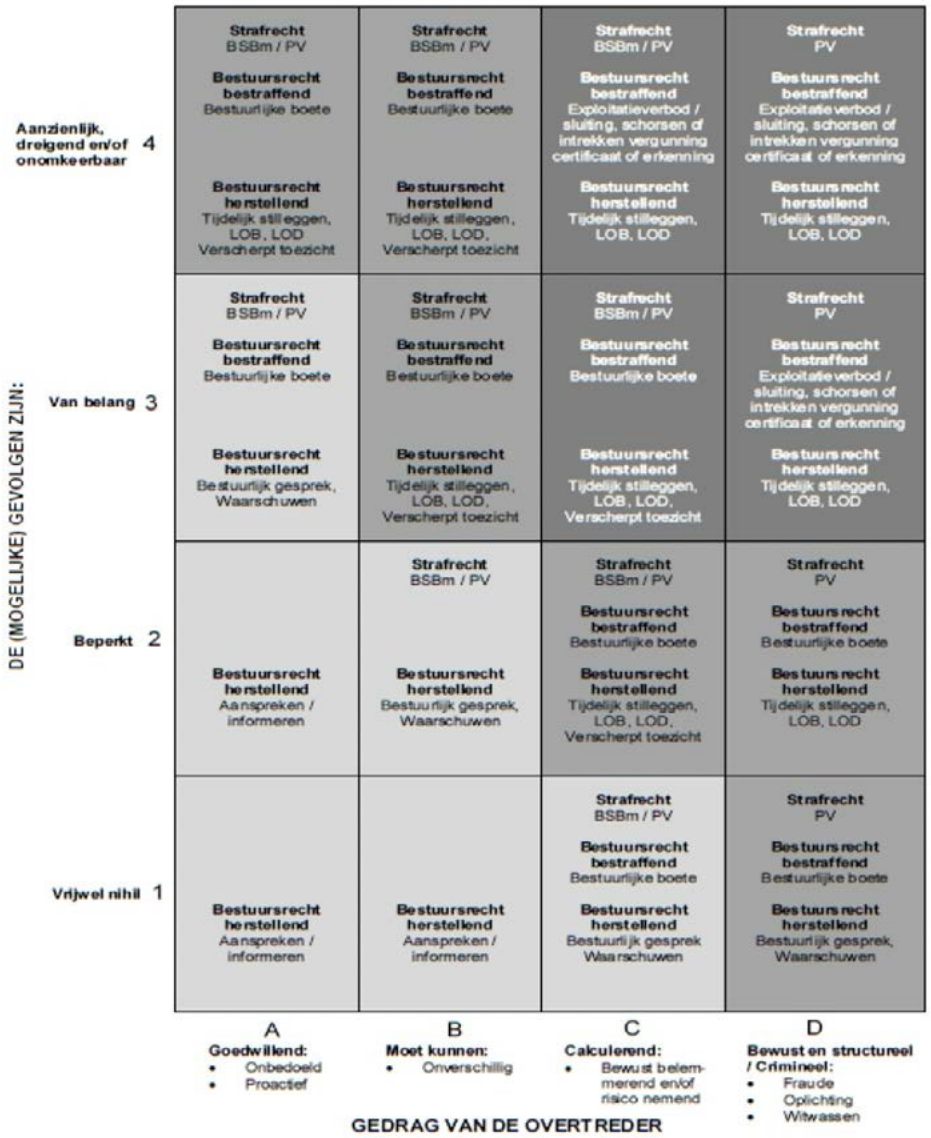
BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Hoe is de kwaliteit van de uitvoering geborgd?	• Er is samenhang tussen het beleid, de organisatie en de uitvoering. • De in het beleid opgenomen strategie zijn eenduidig geformuleerd en uitgewerkt in duidelijke en eenduidige protocollen of werkinstructies (geen interpretatieruimte). • De communicatie over toezicht en handhaving van de gemeente naar burgers en bedrijven is begrijpelijk en duidelijk.
Is het beleid en de uitvoering tussentijds geëvalueerd?	• Het handhavingsbeleid en de uitvoering op grond van het uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks geëvalueerd.
In hoeverre zijn de doelen van het toezicht- en handhavingsbeleid gerealiseerd?	• De gestelde doelen worden behaald conform planning en binnen de gestelde financiële kaders.
Met welke middelen (mensen, tijd en geld) is het beleid in de periode 2018-2021 uitgevoerd?	• De beschikbare middelen staan in verhouding tot de doelen zoals vastgelegd in de beleidskaders en uitvoeringsprogramma's.
Rol van de gemeenteraad	
Op welke wijze is de raad betrokken geweest bij de totstandkoming en vaststelling van het beleid op toezicht en handhaving?	• De raad is voorafgaand aan de totstandkoming van het beleid door het college geconsulteerd over de uitgangspunten. • De gemeenteraad heeft de randvoorwaarden en uitgangspunten van het beleid ten aanzien van toezicht en handhaving vastgesteld. • Het uiteindelijke handhavingsbeleid is door de gemeenteraad vastgesteld.
Hoe is de raad geïnformeerd over de uitvoering van het toezicht- en handhavingsbeleid?	• De informatievoorziening over het handhavingsbeleid en de uitvoering daarvan aan de gemeenteraad is transparant, compleet en tijdig. • Het college heeft de raad minimaal jaarlijks geïnformeerd over de resultaten van het uitgevoerde handhavingsbeleid.
Lessen	
Welke lessen kunnen worden getrokken uit de conclusies naar aanleiding van de bevindingen met betrekking tot bovenstaande vragen?	Geen normen
Welke lessen kan de gemeenteraad trekken uit een vergelijking/benchmark van de resultaten en conclusies op doelmatigheid en doeltreffendheid van het uitgevoerde T&H-beleid van de drie gemeenten?	Geen normen

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Bijlage 2

Interventiematrix[23] voor het bepalen van de eerste interventie(s)

Toelichting op de matrix: Preventie betreft de vakken vakken A1 tot en met C3. De mensen waar het in deze vakken over gaat staan het meest open voor preventieve beïnvloeding. Ook staat de soort en de mate van overtredingen in deze vakken preventie toe. Aangenomen wordt dat met de inzet van de juiste instrumenten de kans op spontane naleving van wet- en regelgeving door de mensen die ingedeeld kunnen worden in deze vakken het grootst is. Spontaan naleefgedrag wordt door instrumenten als communicatie, vooroverleg en mediatie bevorderd. Samenwerking met interne en externe partners is van belang, evenals voortdurende alertheid op en een open houding ten aanzien van nieuwe trends en inzichten.

23 *Zie voor meer informatie: https://www.ilent.nl/over-ilt/handhaving-en-toezicht/interventie/interventiematrix*

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Bijlage 3

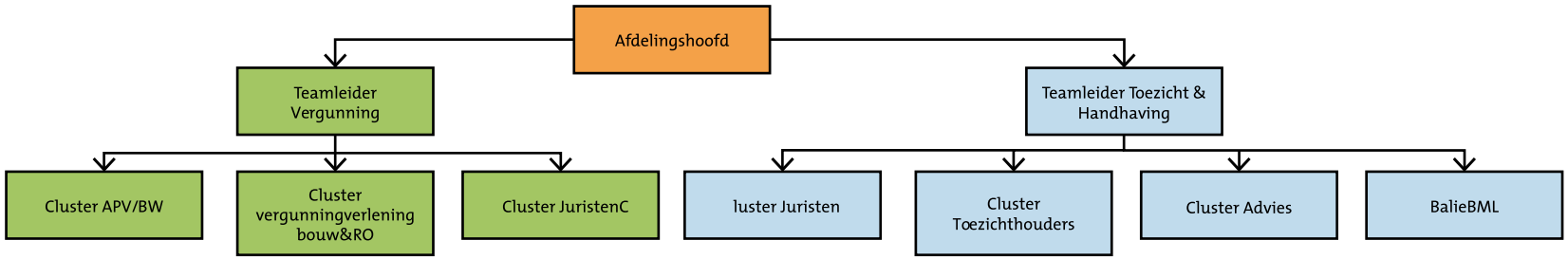
Overzicht personele capaciteit team Veiligheid, afdeling VTH en TOR/ HOR

Figuur 3.1: Formatie van team Veiligheid per 1-1-2024

Functie	Aantal medewerkers	fte
leiding	1	1
Adviseurs veiligheid	4	4
Strategisch adviseur	1	1
Juridisch adviseurs	2	2
basisteamprogrammaleider ondermijning*	1	0,5
Administratieve ondersteuning	1	0,6

*** deze is ook werkzaam voor de gemeente Bernheeze.**

Figuur 3.2: De uitvoeringsorganisatie van afdeling VTH

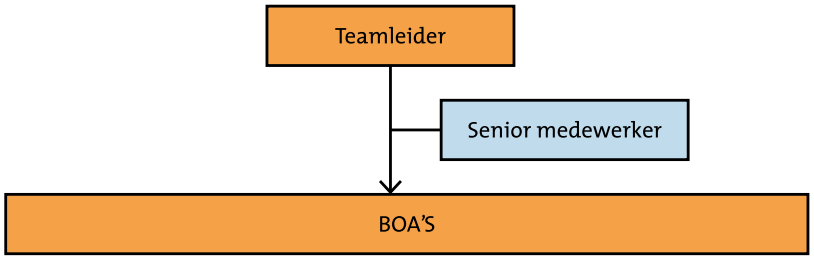
BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Figuur 3.3: Formatie van de afdeling VTH per 1-1-2024

Het cluster Toezicht en Handhaving heeft een bezetting van 19,08 FTE (Peildatum 1 januari 2024).

Functie	Aantal medewerkers	fte
Leiding	3	2,89 fte
Vergunningverleners (bouw & RO)	11	10,28 fte
Vergunningverleners APV/BW	4	3,56 fte
Toezichthouders	6	6 fte
Juristen toezicht & handhaving	6	5,61 fte
Juristen vergunningverlening	6	5,39 fte
Adviseurs (constructief, bedrijfsvoering, cultureel erfgoed, bibob)	7	6,64 fte
Administratieve ondersteuning	8	5,66 fte
Totaal	**51**	**46,03 fte**

Figuur 3.4: De Uitvoeringsorganisatie bij IBOR: Team TOR/HOR

Figuur 3.5: Formatie van team TOR-HOR per 1-1-2024

Functie	Aantal medewerkers	fte
Teamleider	1	1 fte
Senior medewerker	2	2 fte
BOA's	19	18,3 fte
Totaal	**22**	**21,3 fte**

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Bijlage 4

Overzicht taakverdeling tussen Veiligheid en VTH

Gerangschikt naar kleursporen/aandachtsgebieden:	
Rood	Bouw en Ruimtelijke ordening
Grijs	Milieu
Blauw	(grond)water
Groen	Natuur en landschap
Oranje	APV, verordeningen, bijzondere wetten
Paars	Openbare orde en veiligheid

Taak Veiligheid	Taak VTH	Opmerkingen
	Omgevingswet: alle taakvelden op het gebied van handhaving	
	WABO: alle taakvelden op het gebied van handhaving. Denk hierbij bijvoorbeeld aan bouwen, strijdig gebruik, inrichtingsplannen, aanlegvergunningen, Bouwbesluit, Brandveiligheid.	
	Omgevingswet: meedenken en meepraten in allerlei overlegvormen.	
Hygiënische woonoverlast: rapid response.	Hygiënische woonoverlast: overig.	Hygiënische woonoverlast = woningvervuiling. Meteen handelen = veiligheid. Kan wachten = VTH. Het kan bijvoorbeeld ook zijn dat de eerste spoedactie wordt gedaan door veiligheid en dat de zaak daarna verder wordt opgepakt door VTH.
	Wet kwaliteitsborging (Zodra deze inwerking is getreden).	
	Leegstandswet	
	Erfgoedbeheer	
arbeidsmigranten rapid responsezaak (bij accuut gevaar voor veiligheid en/of gezondheid) of bij ondermijning (bv mensenhandel/drugsdealen)	Overbewoning-Arbeidsmigranten regulier.	
	Meedenken en meepraten in allerlei overlegvormen met betrekking tot nieuwe gewenste ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld: nieuwe bestemmingsplannen, Toerisme-recreatie en ontwikkeling van de landbouw.	

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Taak Veiligheid	Taak VTH	Opmerkingen
Asbest rapid responsezaken: team veiligheid regisseur in samenwerking met ODBN (bv asbestbrand waarbij direct gevaar is voor veiligheid/gezondheid)	Regietaak bij asbestzaken.	
LSI Schadewijk: Rapid responsezaken, veiligheid en gezondheid in het geding	LSI Schadewijk	
MIT-taken: rapid response en/of sprake van ernstig gevaar voor gezondheid/veiligheid en/of ernstige ondermijning.	MIT-taken	Jurist van zowel veiligheid als TH bij MIT betrekking, zowel bij de voorbereiding als bij de uitvoering. Dit verder uitwerken vanuit MIT.
Milieu: calamiteiten waarbij direct gevaar is voor omgeving (veiligheid en/of gezondheid). ODBN behandelt, team Veiligheid is regisseur gemeente.	Wet milieubeheer / Activiteitenbesluit / Bor. VTH regie, ODBN voert uit.	
	Wet bodembescherming / afvalstoffen. ODBN voert uit, VTH regie.	
	Waterwet. ODBN voert uit, VTH regie.	
	Alcoholwet	
Woonoverlast, met zwaar afbreuk risico, rapid response-zaken, zaken waar veiligheid en/of gezondheid in het geding is en zaken die dreigen (snel) te escaleren.	Woonoverlast die met een reguliere bestuurlijke procedure opgepakt kan worden.	AVE-model gebruiken om te bepalen wie het oppakt.
(Aanpak, Voorkom, Escalatie).		
Kan binnen een casus ook flexibel mee omgegaan worden. Bijvoorbeeld eerste spoedaanpak door veiligheid en daarna overdracht aan VTH.		
	Exploitatievergunning	
Opiumwet: rapid responsezaak waarbij drugslab of drugslocatie die meteen dicht moet en/of waarbij sprake is van direct gevaar voor gezondheid en/of veiligheid. Opiumwetzaken waarbij vanuit een breder		
perspectief naar de zorgkant gekeken moet worden.	Opiumwetzaken die met een reguliere bestuurlijke procedure opgepakt kunnen worden.	
Bijtincidenten: rapid response	Bijtincidenten, regulier	
	Wet kinderopvang	
	APV: bevat vele taken, die hieronder zijn uit-gesplitst	
Betogingen		
Heling van goederen		Betreft ondermijning
Bestuurlijke ophouding		
Veiligheidsrisicogebieden		

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Taak Veiligheid	Taak VTH	Opmerkingen
Cameratoezicht		
Verboden of hinderlijk gedrag.		
	Bruikbaarheid wegen	
Hoog Risico evenementen	Evenementen, regulier	
Aanspreekpunt bij evenementen		
	Toezicht en handhaving horecabedrijven	
	Toezicht en handhaving speelgelegenheden	
	Hinderlijke/schadelijke dieren	
illegale prostitutie en/of mensenhandel (ondermijning).	Prostitutie en seksbranche: als de handhavingsgrondslag in strijd met bestemmingsplan en/of Apv is.	
	Geluidhinder, o.a. festiviteiten	
	Houtopstanden en herplantplicht	
	Venten, standplaatsen en markten	Hoofdzakelijk taak IBOR
voetbal-gerelateerde ongeregeldheden		
Dreigende rellen		
Jeugdproblematiek niet rechtstreeks gerelateerd aan een inrichting	Jeugdproblematiek rechtstreeks gerelateerd aan een inrichting	
Wet wapens en munitie		
Gebiedsverboden		
Noodbevel		
Noodverordening		
Rampenbestrijding		
Pandemie – Corona		
WvGGZ: Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg		
beleid Opiumwet (uitvoeringsbeleid)		Hieronder valt ook het houden van overzicht.
beleid woonoverlast (uitvoeringsbeleid)		Hieronder valt ook het houden van overzicht.
Vuurwerk, in de openbare ruimte of in een woning.		
Lachgas, in de openbare ruimte of in een woning.		
Tijdelijk huisverbod		
woonwagenzaken		

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Bijlage 5

Geïnterviewde personen

- Teamleider VTH
- Teamleider Openbare Orde en Veiligheid
- Teamleider TOR/HOR IBOR-TH
- Adviseur Planning & Control
- Portefeuillehouder Openbare Orde en Veiligheid
- Portefeuillehouder Openbare Ruimte
- Raadsleden van de commissie Sociaal-Bestuurlijk

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Bijlage 6

Gebruikte afkortingen

T&H	toezicht en handhaving
VTH	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
IBOR	Integraal Beheer Openbare Ruimte
TOR	Toezicht Openbare Ruimte
HOR	Handhaving Openbare Ruimte
P&C-documenten	Planning en Controle documenten
PDCA-cyclus	Plan Do Check Act proces
LHSO	Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht
ODBN	Omgevingsdienst Brabant Noord
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
MIT	Maaslands Interventieteam
Wet Bibob	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
RAV	Regionale ambulance voorziening

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Bijlage 7

Veiligheidsbeleid en uitvoering

Er is een nauwe relatie tussen veiligheidsbeleid waarvoor de burgemeester verantwoordelijk is en samenwerkt met politie, openbaar ministerie en vele andere externen. In dit onderzoek concentreren we ons op de gemeentelijke toezicht en handhavingspraktijk. In deze bijlage geven we aanvullende informatie over het veiligheidsbeleid dat niet direct de gemeentelijke T&H taken betreft.

Op basis van de actuele cijfers en geconstateerde ontwikkelingen staat in het uitvoeringsprogramma veiligheid van de gemeente Oss en Bernheze beschreven welke taken er zullen worden uitgevoerd in 2019-2023 en 2023-2026:

nemens voor uitvoering en kan behulpzaam zijn bij het evalueren van de uitvoering.

Veilige woon en leefomgeving	Bedrijvigheid en veiligheid	Jeugd en veiligheid	Fysieke veiligheid	Integriteit en veiligheid
Woninginbraken	Veilig uitgaan	Problematische jeugdgroepen	Rampen en crisisbeheersing	Ondermijnende criminaliteit
Geweldsdelicten	Veilige evenementen	Jeugd en alcohol	Verkeersveiligheid	Radicalisering
Huiselijk geweld	Veilig ondernemen			Veilige publieke taak
Fietsdiefstal				Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit
Drugs, coffeeshops en hennep-teelt				
Bevorderen leefbaarheid				
Veilig sport- en speelklimaat				
Aanpak complexe casuïstiek				
Drugs, coffeeshops en hennepteelt				
Aanpak woonoverlast				

7.1: overzicht van de uitvoeringsthema's voor veiligheid 2019-2022[24] en 2023-2026[25]
In zwart: gelijkluidend voor beide periodes
In blauw: uitvoeringsthema voor 2019-2022
In rood: uitvoeringsthema voor 2023-2026

Per thema worden de aandachtsgebieden aangegeven, met daarbij de doelstelling, de actuele situatie (met cijfers waar die beschikbaar zijn), en de acties van de samenwerkende organisaties. Dit uitvoeringsprogramma geeft een goed beeld van de voor-

24 *Zie: Uitvoeringsprogramma Veiligheid 2019-2022 Gemeente Oss en Bernheze*

25 *Zie: Uitvoeringsprogramma Veiligheid 2023-2026 Gemeente Oss en Bernheze*

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Bijlage 8

Resultaten van het burgerpanel-survey

Rapportage Burgerpanel Oss Over Toezicht, handhaving, veiligheid
November 2024 Gemeente Oss
Team Onderzoek en Statistiek

Inleiding

De rekenkamer van Oss wil graag weten hoe de inwoners van Oss denken over toezicht, handhaving en veiligheid. Wat zijn belangrijke thema's, waar moet de gemeente prioriteit aan geven en hoe staat het met de veiligheidsgevoelens?
Daarom is het digitale Burgerpanel van de gemeente Oss gevraagd een vragenlijst hierover in te vullen. Op basis van de resultaten gaat de rekenkamer met de raad in gesprek over de invulling van toezicht en handhaving.
De responsperiode liep van 17 tot en met 29 september 2024.

Respons

755 panelleden hebben de vragenlijst ingevuld. Op basis hiervan kunnen betrouwbare uitspraken worden gedaan. In de rapportage wordt gekeken naar verschillen in antwoorden tussen panelleden die in de stad wonen en die in de dorpen wonen. 537 respondenten wonen in de stad en 218 wonen in de dorpen.
In deze rapportage staat eerst een samenvatting van de resultaten en vervolgens de resultaten per vraag

Samenvatting

Belangrijke thema's

Belangrijke thema's voor toezicht en handhaving zijn volgens de respondenten:
- Illegale afvaldumping
- Verkeersoverlast
- Productie / handel van drugs

Verkeersoverlast

Degenen voor wie verkeersoverlast een (heel) belangrijk aspect is, vinden vooral dat er opgetreden moet worden tegen:
- snelheidsovertredingen,
- parkeren op het trottoir,
- en parkeren zonder parkeerkaart op een gehandicaptenparkeerplaats.

Hierbij zijn wel een paar verschillen te zien tussen de respondenten die in de stad wonen en in de dorpen. Zoals bij fietsen in het centrum, wordt meer overlast ervaren bij mensen uit de stad en bij parkeer- verkeersoverlast rondom scholen wordt meer als overlast ervaren door mensen in de dorpen.

Geluidsoverlast

De respondenten voor wie geluidsoverlast een (heel) belangrijk aspect is, vinden dat er vooral opgetreden moet worden tegen:
- geluidsoverlast van buren,
- geluidsoverlast van evenementen,
- geluidsoverlast van horeca / bedrijven.

Verschil tussen respondenten uit een dorp of stad is vooral te zien bij geluidsoverlast van evenementen wat vaker genoemd wordt door mensen uit de dorpen en geluidsoverlast van horeca / bedrijven wat vaker genoemd wordt door stadsbewoners.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Veiligheidsgevoel

De meerderheid van de respondenten voelt zich zelden of nooit onveilig in de eigen buurt.
Op de vraag wat de gemeente kan doen om het veiligheidsgevoel van inwoners te vergroten wordt vooral genoemd:

- meer zichtbaarheid van Boa's,
- vroegtijdig problemen signaleren en aanpakken,
- verloedering van de buurt tegen gaan,
- en meer politie op straat.

Verschillen tussen stad en dorpen zit vooral in meer zichtbaarheid van Boa's en verloedering in de buurt tegengaan. Deze worden vaker genoemd door mensen uit de stad
Overlast in eigen buurt

De volgende aspecten komen het vaakst voor in de buurt en worden ook het meest ervaren als overlast:

- Hondenpoep
- Te hard rijden
- Rommel op straat

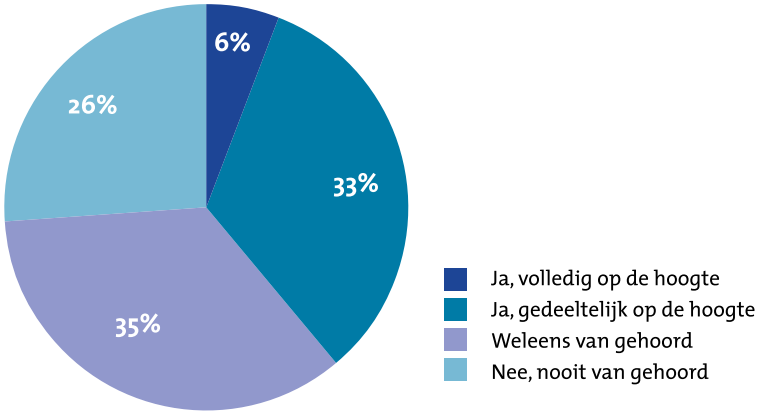
Verschil in stad of dorp zit vooral in: rommel op straat, parkeerproblemen, vernield straatmeubilair. Deze aspecten worden vaker gesignaleerd door mensen uit de stad.

Overig

De meeste respondenten hebben geen ervaring met online criminaliteit
Bijna iedereen kent 'meld misdaad anoniem'. De website brabantveilig.nl is haast niet bekend.

Resultaten per vraag

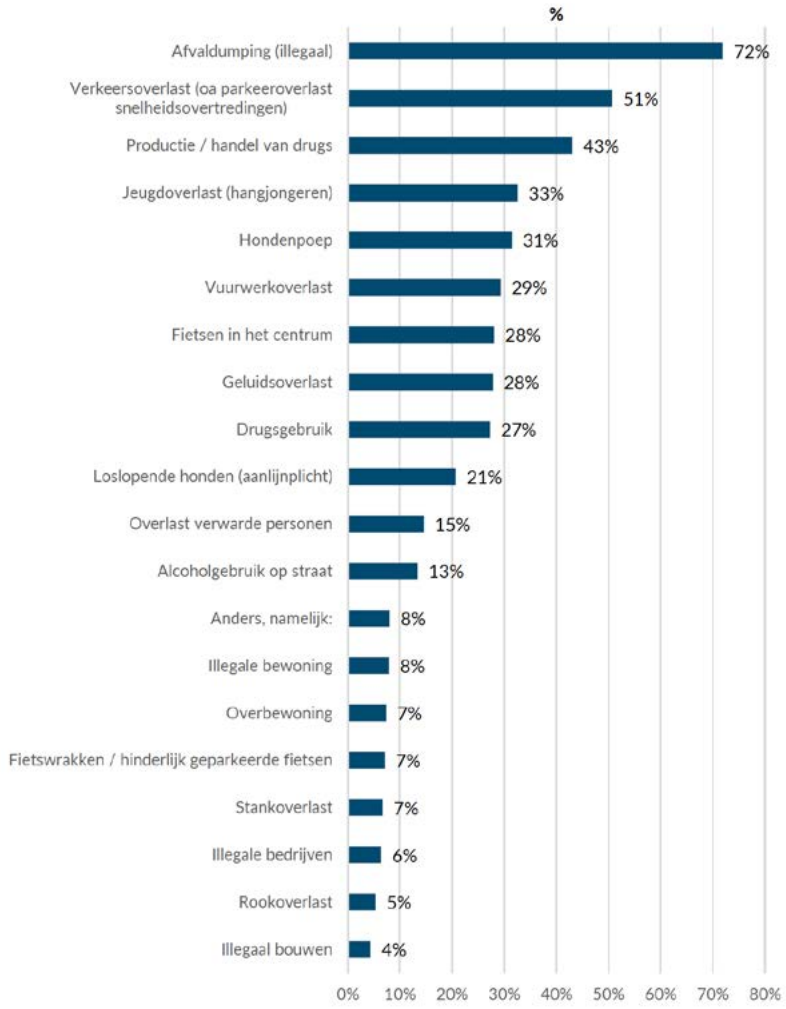
Bent u op de hoogte van ons handhavingsbeleid?

39% van de respondenten is (gedeeltelijk) op de hoogte van het handhavingsbeleid van de gemeente Oss.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Welke thema's vindt u het belangrijkste waarop meer toezicht en handhaving gehouden moet worden?

Op de vraag welke thema's men belangrijk vindt waarop meer toezicht en handhaving gehouden moet worden konden de respondenten maximaal 5 thema's aankruisen.

Illegale afvaldumping wordt als belangrijkste thema genoemd 72% van de respondenten geeft dit aan. Ook verkeersoverlast (51%) en productie / handel van drugs (43%) zijn belangrijke thema's volgens het panel.

Qua belangrijkheid van de thema's is er geen verschil tussen mensen die in de stad wonen en mensen die in de dorpen wonen. Bij sommige thema's is er verschil in mate van belangrijkheid. Zoals fietsen in het centrum wordt vaker door mensen uit de stad genoemd. En geluidsoverlast wordt vaker door mensen in de dorpen aangegeven. (zie grafiek hieronder)

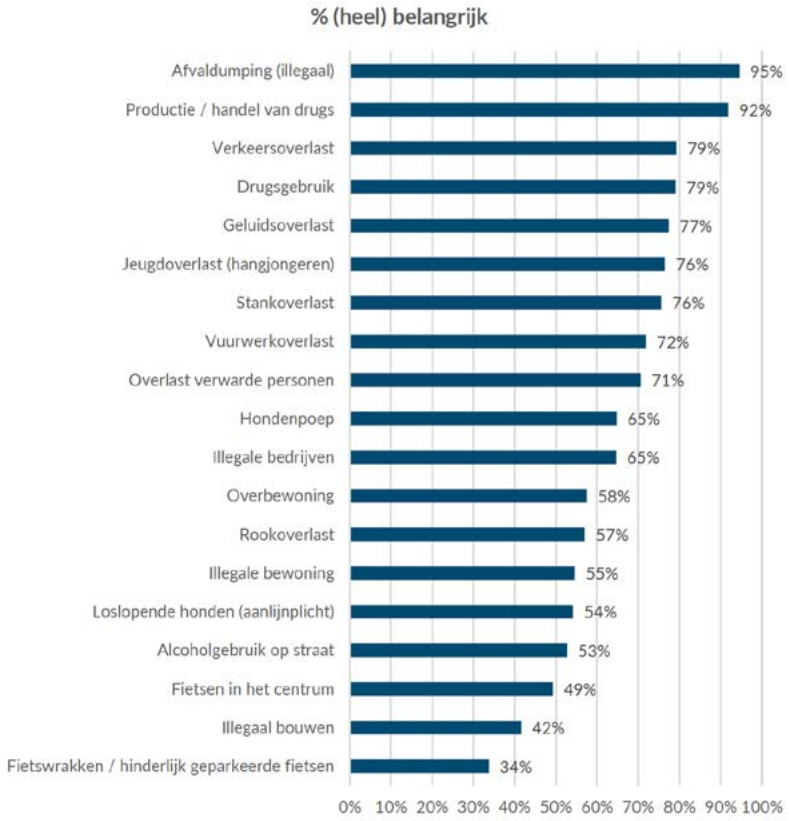
Belangrijke thema's per stad / dorp	Dorpen	Oss-stad
Afvaldumping (illegaal)	66%	74%
Verkeersoverlast (oa parkeeroverlast snelheidsover-tredingen)	49%	51%
Productie / handel van drugs	47%	42%
Jeugdoverlast (hangjongeren)	36%	31%
Hondenpoep	33%	31%
Vuurwerkoverlast	31%	29%
Fietsen in het centrum	17%	33%
Geluidsoverlast	34%	25%
Drugsgebruik	29%	26%
Loslopende honden (aanlijnplicht)	19%	22%
Overlast verwarde personen	14%	15%
Alcoholgebruik op straat	11%	15%
Illegale bewoning	7%	7%
Overbewoning	4%	9%
Fietswrakken / hinderlijk geparkeerde fietsen	5%	8%
Stankoverlast	9%	6%
Illegale bedrijven	8%	6%
Rookoverlast	6%	5%
Illegaal bouwen	8%	3%

Op de toelichting op de deze vraag worden diverse voorbeelden gegeven van overlast waarvan men vindt dat meer op gehandhaafd moet worden: Er zijn veel opmerkingen over zwerfafval en afvaldumping en vooral bij ondergrondse containers en in parken. Dit zorgt voor vervuiling van de openbare ruimte en er komt ongedierte op af.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Er worden ook veel voorbeelden genoemd die te maken hebben met verkeersoverlast. Panelleden geven aan dat vooral in woonwijken en bij scholen te hard wordt gereden. Ook foutparkeren wordt vaak genoemd. Men vindt dat daar meer op gehandhaafd moet worden ivm veiligheid.

Hoe belangrijk vindt u het toezicht op en de handhaving op de volgende zaken?

Belangrijk toezicht & handhaving per stad /dorp	Dorpen	Oss-stad
Afvaldumping (illegaal)	92%	96%
Productie / handel van drugs	93%	92%
Verkeersoverlast	78%	80%
Drugsgebruik	81%	79%
Geluidsoverlast	79%	77%
Jeugdoverlast (hangjongeren)	79%	75%
Stankoverlast	75%	75%
Vuurwerkoverlast	72%	72%
Overlast verwarde personen	70%	71%
Illegale bedrijven	64%	65%
Hondenpoep	68%	63%
Overbewoning	50%	61%
Rookoverlast	58%	57%
Illegale bewoning	51%	56%
Alcoholgebruik op straat	51%	54%
Fietsen in het centrum	39%	54%
Loslopende honden (aanlijnplicht)	56%	53%
Illegaal bouwen	44%	40%
Fietswrakken / hinderlijk geparkeerde fietsen	31%	35%

Op de vraag: "Hoe belangrijk vindt u toezicht en handhaving op de volgende zaken?" konden de respondenten per aspect aangeven in hoeverre men dit belangrijk vindt van heel belangrijk t/m heel onbelangrijk.
Vooral afvaldumping (95%), Productie / handel van drugs (92%), Verkeersoverlast (79%) en Drugsgebruik (79%) vindt men (heel) belangrijk als het gaat om toezicht en handhaving.
Er is bijna geen verschil in de meningen hierover tussen mensen die in de stad en in de dorpen wonen.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Tegen welk verkeersoverlast moet vooral opgetreden worden?

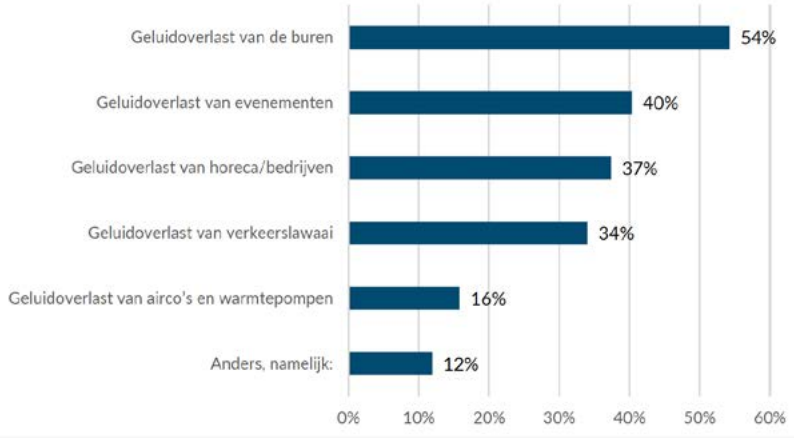
De respondenten die aan hebben gegeven dat verkeersoverlast een (heel) belangrijk aspect is, hebben de vraag voorgelegd gekregen tegen welke vorm van verkeersoverlast vooral opgetreden moet worden. Men kon maximaal 3 antwoordopties aankruisen.

Een duidelijke meerderheid vindt dat vooral opgetreden moet worden tegen snelheidsovertredingen (64%). Ook parkeren op het trottoir (35%) en parkeren zonder parkeerkaart op een gehandicaptenparkeerplaats (34%) wordt belangrijk gevonden.

Hierbij zijn wel een paar verschillen te zien tussen de respondenten die in de stad wonen en in de dorpen. Zoals bij fietsen in het centrum, wordt meer overlast ervaren bij mensen in het centrum en bij parkeer- verkeersoverlast rondom scholen wordt meer als overlast ervaren door mensen in de dorpen.

Verkeersoverlast stad/dorp	Dorpen	Oss-stad
Snelheidsovertredingen	71%	61%
Fietsen in het centrum	19%	37%
Parkeren op het trottoir	35%	37%
Parkeren zonder parkeerkaart op een gehandicaptenparkeerplaats	42%	31%
Parkeer- en verkeersoverlast rondom scholen	42%	27%
Tegen de richting in rijden in een eenrichtingsstraat	22%	26%
Foutief of hinderlijk parkeren van recreatievoertuigen, zoals caravans	15%	18%
Anders, namelijk:	6%	14%
Negeren van het vrachtwagenverbod	14%	11%
Foutief of hinderlijk parkeren van aanhangwagens	6%	10%
Parkeren in de blauwe zone (zonder gebruik vanparkeerschijf)	2%	2%

Tegen welke vorm van geluidsoverlast moet volgens u vooral opgetreden worden?

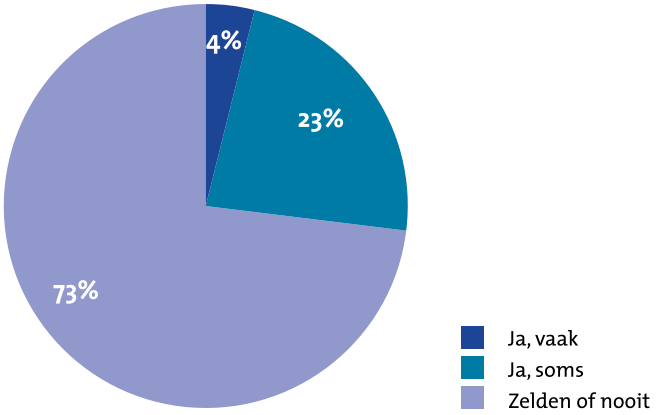
BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

De respondenten die aan hebben gegeven dat geluidsoverlast een (heel) belangrijk aspect is, hebben de vraag voorgelegd gekregen tegen welke vorm van geluidsoverlast vooral opgetreden moet worden. Men kon maximaal 3 antwoordopties aankruisen. De meerderheid vindt dat er vooral opgetreden moet worden tegen geluidsoverlast van buren (54%). Ook geluidsoverlast van evenementen (40%) en van horeca / bedrijven (37%) wordt vaak genoemd.

Verschil in mening tussen respondenten uit dorp of stad is vooral te zien bij geluidsoverlast van evenementen en van horeca / bedrijven.

Geluidsoverlast stad/dorp	Dorpen	Oss-stad
Geluidoverlast van de buren	59%	57%
Geluidoverlast van evenementen	52%	38%
Geluidoverlast van horeca/bedrijven	47%	36%
Geluidoverlast van verkeerslawaai	31%	36%
Geluidoverlast van airco's en warmtepompen	15%	17%
Anders, namelijk:	7%	14%

Voelt u zich wel eens onveilig in uw eigen buurt?

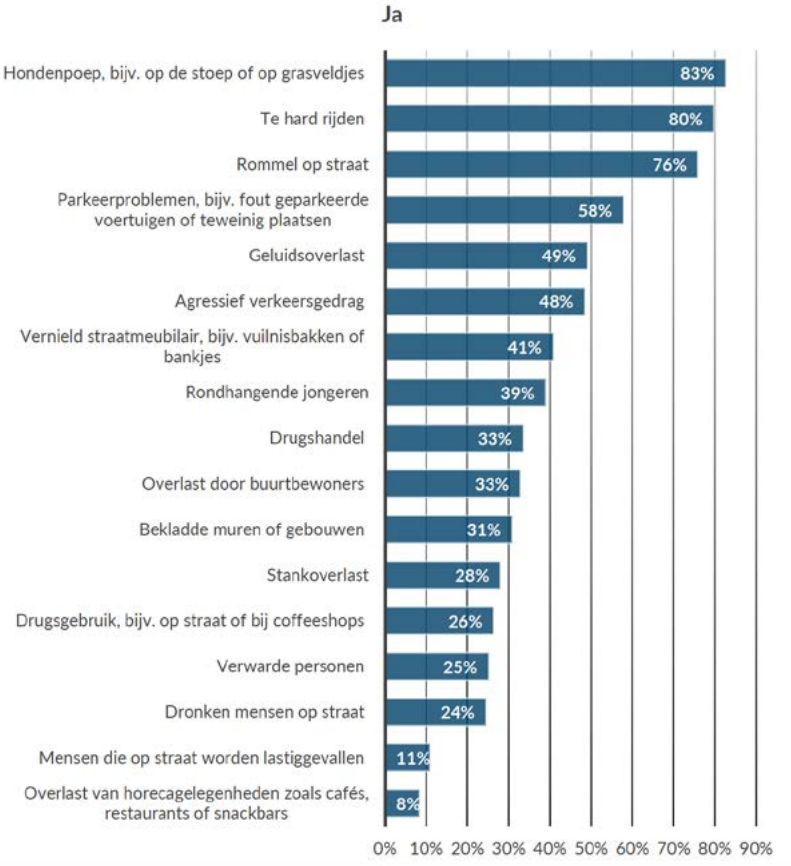

De meerderheid van de respondenten voelt zich zelden of nooit onveilig in de eigen buurt (73%). 4% voelt zich vaak onveilig in eigen buurt. Dit zijn vooral respondenten die in de stad wonen (5,8%).

In de toelichting op deze vraag worden diverse antwoorden gegeven. Veel respondenten geven aan dat ze in een prettige buurt wonen. Aspecten die vaak genoemd worden waardoor inwoners zich veilig voelen zijn: fijne buurt en goede buren. Goede sociale contacten heeft positieve invloed op het veiligheidsgevoel. Ook buurtpreventie wordt als positief ervaren.

Aspecten die genoemd worden waardoor inwoners zich minder veilig velen zijn: mensen die overlast veroorzaken op straat (zoals dronken, drugsgebruik, dingen kapot maken) en hangjongeren. Ook onvoldoende verlichting en verkeersoverlast wordt genoemd.

Komt het volgende wel eens voor in uw buurt?

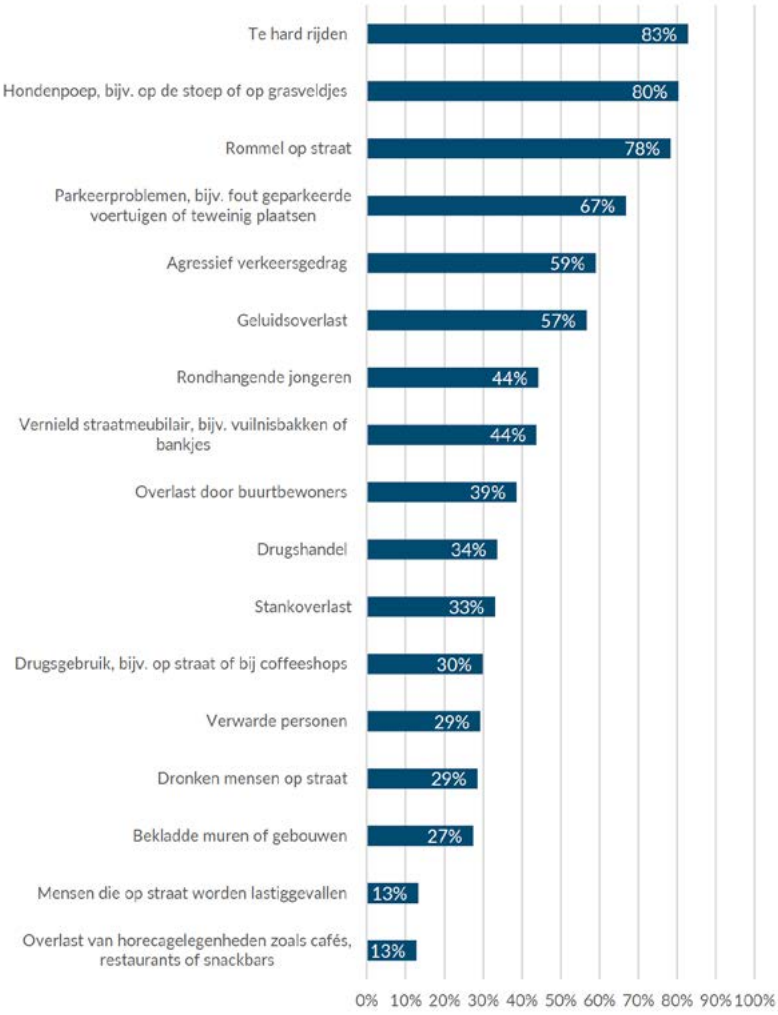
Aan het panel is gevraag om per aspect aan te geven of het wel of niet voorkomt in de buurt.
Hondenpoep komt het vaakst voor (83%). Ook te hard rijden (80%) en rommel op straat (76%) komt vaak voor.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Verschil in stad of dorp zit vooral in: rommel op straat (stad 82% / dorp 63%), parkeerproblemen (stad 64% / dorp: 45%) en vernield straatmeubilair Stad 47% / dorp 27%).

Komt voor in de buurt stad / dorpen	Dorpen	Oss-stad
Hondenpoep, bijv. op de stoep of op grasveldjes	82%	83%
Rommel op straat	63%	82%
Te hard rijden	83%	79%
Parkeerproblemen, bijv. fout geparkeerde voertuigen of te weinig plaatsen	45%	64%
Agressief verkeersgedrag	46%	49%
Geluidsoverlast	52%	48%
Vernield straatmeubilair, bijv. vuilnisbakken of bankjes	27%	47%
Rondhangende jongeren	31%	43%
Bekladde muren of gebouwen	13%	39%
Drugshandel	23%	38%
Overlast door buurtbewoners	36%	32%
Drugsgebruik, bijv. op straat of bij coffeeshops	18%	30%
Verwarde personen	16%	29%
Dronken mensen op straat	18%	28%
Stankoverlast	31%	26%
Mensen die op straat worden lastiggevallen	7%	13%
Overlast van horecagelegenheden zoals cafés, restaurants of snackbars	13%	7%

Bij ja-antwoorden: Ervaren overlast (veel en een beetje)

De meerderheid van de respondenten ervaart ook overlast van te hard rijden (83%), hondenpoep (80%) en Rommel op straat (78%).

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

Ervaren overlast stad / dorp	Dorpen	Oss-stad
Rommel op straat	65%	83%
Te hard rijden	84%	81%
Hondenpoep, bijv. op de stoep of op grasveldjes	78%	80%
Parkeerproblemen, bijv. fout geparkeerde voertuigen of te weinig plaatsen	57%	71%
Agressief verkeersgedrag	55%	60%
Geluidsoverlast	55%	57%
Vernield straatmeubilair, bijv. vuilnisbakken of bankjes	30%	49%
Rondhangende jongeren	37%	48%
Overlast door buurtbewoners	37%	40%
Drugshandel	24%	37%
Bekladde muren of gebouwen	13%	33%
Drugsgebruik, bijv. op straat of bij coffeeshops	23%	33%
Verwarde personen	20%	33%
Stankoverlast	37%	32%
Dronken mensen op straat	23%	31%
Mensen die op straat worden lastiggevallen	9%	15%
Overlast van horecagelegenheden zoals cafés, restaurants of snackbars	16%	12%

Met welke vormen van online criminaliteit heeft u wel eens te maken gehad?

	Ja, in de afgelopen 12 maanden	Ja, langer geleden	Nee, nooit
Identiteitsfraude (iemand die illegaal gebruik maakte van persoonsgegevens zoals paspoort / rijbewijs)	0%	2%	98%
Shamesexting (ongewenst versturen of dreigen om te versturen van naaktfoto's of filmpjes)	1%	2%	97%
Stalking (zoals bespioneren, lastig vallen, steeds ongewenste berichten sturen)	2%	5%	93%
Pesten (zoals: beledigende emails, gemene berichtjes, ongewenste foto's op sociale media)	3%	7%	90%
Fraude bij betalingsverekeer (geld afgeschreven door crimineel)	3%	7%	90%
Hacken van een apparaat (iemand heeft ingebroken in bijvoorbeeld computer of telefoon)	3%	10%	87%
Hacken van een account (overnemen van bijv emailaccount, sociale media site)	5%	11%	83%
Anders namelijk:	19%	5%	76%
Oplichting bij het online kopen van producten en diensten	14%	20%	66%
Phising (mensen die zich voordoen als medewerker bank of computerhelpdesk met verzoek om vertrouwelijke gegevens)	36%	16%	48%

BESTUURLIJKE SAMENVATTING
Conclusies
Aanbevelingen aan de raad
Aanbevelingen aan het college
Bestuurlijke reactie
Nawoord
HET ONDERZOEK
Inleiding
Onderzoeksopzet
BEVINDINGENRAPPORT
Beleid
Uitvoering
Kosten
Monitoring en rapportage
Effecten T&H
De mening van inwoners
Betrokkenheid gemeenteraad
BIJLAGEN
1. Normenkader
2. Interventiematrix
3. Personele capaciteit
4. Taakverdeling
5. Geïnterviewde personen
6. Gebruikte afkortingen
7. Veiligheidsbeleid en uitvoering
8. Burgerpanel-survey

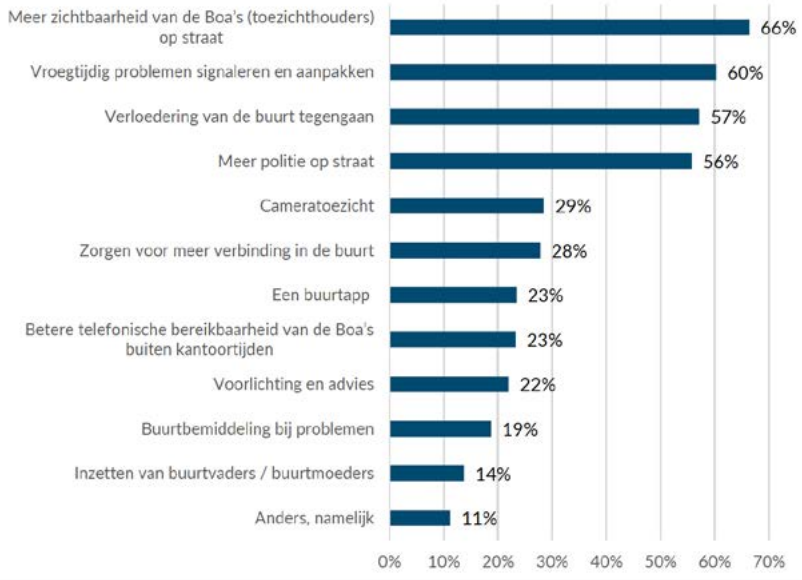
De meeste respondenten hebben niet te maken gehad met online criminaliteit, Phising wordt het meest genoemd. 42% heeft hier wel eens mee te maken gehad.

Bent u op de hoogte van de volgende punten?

	Ja, volledig op de hoogte	Weleens van gehoord	Nooit van gehoord
'Meld Misdaad Anoniem', het onafhankelijke meldpunt waar u anoniem informatie kunt geven over criminaliteit en misdaad?	59%	38%	2%
De website www.brabantveilig.nl, het informatiepunt waar Brabantse inwoners terecht kunnen met vragen over veilig wonen?	9%	26%	65%

Bijna iedereen kent "meld misdaad anoniem": 98%
De website brabantveilig.nl is veel minder bekend. 65% heeft daar nog nooit van gehoord.

Wat kan de gemeente volgens u doen om de het veiligheidsgevoel van inwoners te vergroten?

Op de vraag wat de gemeente kan doen om het veiligheidsgevoel van inwoners te vergroten wordt vooral genoemd: Meer zichtbaarheid van Boa's (66%), Vroegtijdig problemen signaleren en aanpakken (60%), verloedering van de buurt tegen gaan (57%) en meer politie op straat (56%).

Verschillen tussen stad en dorpen zit vooral in meer zichtbaarheid van Boa's (stad: 71% / dorpen 59%), verloedering in de buurt tegengaan (Stad 61% / dorpen 48%).

Bij anders namelijk wordt vaak genoemd: harder optreden / strenger straffen, meer en betere informatie verstrekken (vooral over afvalinzameling) en betere afhandeling van klachten door de gemeente.

Veiligheidsgevoel vergroten stad / dorp	Dorpen	Oss-stad
Meer zichtbaarheid van de Boa's (toezichthouders) op straat	59%	71%
Verloedering van de buurt tegengaan	48%	61%
Vroegtijdig problemen signaleren en aanpakken	61%	60%
Meer politie op straat	59%	56%
Cameratoezicht	21%	33%
Zorgen voor meer verbinding in de buurt	24%	28%
Betere telefonische bereikbaarheid van de Boa's buiten kantoortijden	18%	26%
Voorlichting en advies	22%	22%
Buurtbemiddeling bij problemen	15%	21%
Een buurtapp	29%	21%
Inzetten van buurtvaders / buurtmoeders	10%	16%
Anders, namelijk	11%	12%

REKENKAMER Oss

Colofon

Toezicht en handhaving: kiezen in schaarste is een uitgave van de rekenkamer Oss, augustus 2025

De rekenkamer Oss is een onafhankelijke commissie binnen de gemeente. Zij bestaat uit drie externe leden. Doel van de rekenkamer Oss is om de rol van de gemeenteraad te versterken en een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van het lokaal bestuur. Dit doet de rekenkamer door onderzoek te doen naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk beleid.

Leden
Astrid van de Klift (voorzitter)
Kees Martens
Margriet van Tulder

Contact
Postbus 5
5340 BA Oss
rekenkamer@oss.nl
www.oss.nl/rekenkamer

Astrid van de Klift (06 51 59 16 19)
Kees Martens (06 53 50 06 85)
Margriet van Tulder (06 55 78 21 28)

Ontwerp
Studio Mensinga/Bruns